

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιδ' 6)

ZΩΗ

ΟΡΘΟΔΟΣΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. Γ' 63)

Ἔτος 104ον | Φεβρουάριος 2014 | 4276

ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

Η ΠΑΤΡΙΔΑ μας, ιδιαίτερα τις ημέρες αυτές, ἀντιμετωπίζει ἀυξημένες δυσκολίες. «**Ἐξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι**» (Β΄ Κορινθ. ζ' 3). Φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ «κοινοτικοὶ εἰταῖροι», παρὰ τις μεγαλόστομες ὑποσχέσεις καὶ διακηρύξεις, παρὰ τὴν ὑποχρέωσή τους γιὰ «κοινοτικὴ ἀλληλεγγύη», συχνὰ παίζουν διπλὸ διπλωματικὸ παιχνίδι. Προτιμοῦν νὰ παραμερίζουν τὴν καθαρὴ ἀλήθεια καὶ νὰ ὑπηρετοῦν φτηνὲς σκοπιμότητες.

Ἀλλὰ οἱ «**ἔξωθεν μάχες**» ἀντιμετωπίζονται, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀρραγὲς ἐσωτερικὸ μέτωπο. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἐθνικὴ σύμπνοια καὶ ὁμοψυχία καὶ δὲν ὑπάρχουν οἱ «**ἔσωθεν φόβοι**». Ἐφ' ὅσον ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν ὑπονομεύουμε τὰ δίκαιά μας. Τὸ ὑπογραμμίζουμε: Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀπὸ ὅλους πίστη στὰ ἰδεώδη τῆς φυλῆς, στὶς ἀξίες καὶ στὰ ἰδανικά, ποὺ γαλούχησαν τὸ ἔθνος καὶ τὸ γιγάντωσαν στὶς πιὸ κρίσιμες καμπὲς τῆς ἱστορίας του, τότε καὶ οἱ πιὸ ὑπουλες πλεκτάνες, διαλύονται σὰν ἴστος ἀράχνης. Ὑπάρχουν τουλάχιστον γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες μερικὲς ἀδιαμφισβήτητες ἱστορικὲς ἀλήθειες. Καὶ αὐτὲς μᾶς ὑπενθυμίζουν, πὼς ἡ Πατρίδα μας δὲν φοβήθηκε ποτὲ τοὺς ἐχθροὺς της. Φοβήθηκε τοὺς φίλους της. Κινδύνευσε πιὸ πολὺ ἀπὸ τὰ ἐγωπαθῆ παιδιὰ της.

Ὅλοι τὸ γνωρίζουν. Ἡ Ἑλλάδα δὲν μεγαλοῦργησε μὲ τὴν βοήθεια τῶν ξένων. Θριάμβευσε μὲ τὴν ἐνότητα, τὴν ἀγωνιστικότητα, τὴν αὐταπάρνηση, τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας τῶν παιδιῶν της. Μεγαλοῦργησε μὲ τὴν πίστη καὶ τὴν καταφυγὴ της στὴν παντοδύναμη βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ μαρτυρεῖ ἡ παλαιὰ καὶ σύγχρονη ἱστορία μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸ, χθὲς καὶ σήμερα, γιὰ τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὸ κάθε ἀδιέξοδο.

Ἡ καταφυγὴ μας στὸν Θεὸ δὲν εἶναι φυγὴ. Δὲν εἶναι ἀδυναμία. Εἶναι δύναμη. Εἶναι ἀγωνιστικὴ καὶ ἀνυποχώρητη ἀντιμετώπιση τῶν δυσκολιῶν. Εἶναι καταφυγὴ στὸν Κύριο τῆς δικαιοσύνης, ποὺ βροντοφώνησε καὶ βροντοφωνεῖ σὲ κάθε ἐποχὴ τὸ «**δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς**» (Ἠσαΐα σκτ' 9). Ἡ προσευχὴ αὐτὴ, ἡ γεμάτη πίστη καὶ ἐλπίδα στὸν Θεὸ, γίνεται πηγὴ δυνάμεως, μέσα καὶ στὶς πιὸ ἰσχυρὲς θύελλες. Εἶναι ἀγώνας. Εἶναι ἡρεμία μέσα στὴν ταραχὴ. Γαλήνη μέσα στὴν τρικυμία. Ἀσάλευτη ἡ ψυχὴ «**ἐν τῷ ταρασσέσθαι τὴν γῆν καὶ μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θα-**

λασσῶν» (Ψαλμὸς 45, 2).

Ἔτσι εἶδαν καὶ ἔτσι ἔζησαν στὸν καθημερινὸ τους ἀγώνα τὴν προσευχὴ ὅλες οἱ μεγάλες ψυχές. Δὲν ἦσαν ἀτρωτοί. Δοκίμασαν ἰσχυροὺς κλονισμοὺς καὶ λιποψυχίες. Ἡ ἀποθάρρυνση δὲν τοὺς ἦταν ἀγνωστὴ. Εἶχαν ὅμως ἓνα ὄπλο καὶ ἓνα μυστικόν: Τὴν προσευχὴ, τὴν πίστη, τὴν ἐλπίδα στὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ. Προσεύχονταν, πίστευαν, ἔλπιζαν. Καὶ ἡ δύναμη αὐτὴ τοὺς ἔκανε ἀκαταμάχητους. Τοὺς χάριζε ἀπερίγραπτη εἰρήνη.

Μονάχα, ὅσοι ἔζησαν τὴν ἀνεξάντλητη αὐτὴ ἰσχύ μποροῦν, ἀπὸ τὴν προσωπικὴ τους πείρα, νὰ διακρῦξουν μαζὶ μὲ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, τὸν ἄνθρωπο αὐτὸ τῆς προσευχῆς, τί θὰ πεῖ νὰ στηρίζεσαι καὶ νὰ ἐλπίζεις στὸν Θεόν! «**Μεγάλῃ τῆς ἐπὶ τὸν Κύριον ἐλπίδος, ἡ δύναμις φρουρίου ἀχείρωτον (ἀπόρητο), τεῖχος ἄμαχο (ἀκαταμάχητο), συμμαχία ἀκατῶνιστος, λιμὴν εὐδίας, ὄπλον ἀήτητον, δύναμις ἄμαχος καὶ ἐκ τῶν ἀπόρων εὐρίσκουσα πόρον (διέξοδο στὸ ἀδιέξοδο)**».

Μάλιστα. Τέτοια δύναμη ἔχει ἡ προσευχὴ γιὰ ἐκείνους, ποὺ γνωρίζουν νὰ τὴν χρησιμοποιοῦν. Κανένας δὲν διαψεύσθηκε ἀπὸ ὅσους κατέφυγαν μὲ πίστη στὴν προστασία τοῦ Θεοῦ. Ὅσοι στήριξαν ἀταλάντευτη τὴν ἐλπίδα τους σ' Αὐτόν, εἶδαν πάνω στὰ πράγματα ἀληθινὰ θαύματα.

Καὶ σήμερα, ὅσοι θέλουμε νὰ τὸ διαπιστώσουμε, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ τὸ ἐπιχειρήσουμε. Τὸ ἀπαιτεῖ ἄλλωστε ἡ κρισιμότητα τῶν καιρῶν. Νὰ κηρῦξουμε γενικὴ ἐπιστράτευση προσευχῆς. Καὶ τότε θὰ ἀνακαλύψουμε ἓναν ἄλλο κόσμο. Ἐνα κόσμο ποὺ ξανοίγεται στὸ φῶς τῆς πίστεως. Καὶ «**ἡ λογικὴ τῆς πίστεως**» μᾶς δείχνει, πὼς τὴν πορεία τῆς ἱστορίας τελικὰ δὲν τὴν κανονίζει κανένας «**πλανητάρχης**», κανένας ΟΗΕ, καμιά Ε.Ε., ἀλλὰ μόνον ὁ Θεός.

**Ἡ καταφυγὴ μας
στὸν Θεὸ δὲν εἶναι
φυγὴ. Δὲν εἶναι
ἀδυναμία. Εἶναι δύ-
ναμη. Εἶναι ἀγωνι-
στικὴ καὶ ἀνυποχώ-
ρητη ἀντιμετώπιση
τῶν δυσκολιῶν.**

«Τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα»

2

Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ...

Ἡ μικρὴ αὐτὴ φράση ἀποτελεῖ μιὰ προσευχή. Εἶναι μιὰ προσφώνηση ἀγάπης καὶ λατρείας.

Ὅμως δὲν εἶναι πρόχειρη στὰ χεῖλη τοῦ καθενός.

Τὸ ὄνομα «**Ἰησοῦς**» τὸ ἀναφέρουν πολλοί. Καὶ αὐτοὶ ποὺ τὸν λατρεύουν καὶ αὐτοὶ ποὺ τὸν περιφρονοῦν καὶ αὐτοὶ ποὺ τὸν μισοῦν. Τὴν προσευχὴ στὸν Ἰησοῦ τὴν ἀπευθύνουν λίγοι. Γιατὶ δὲν εἶναι μιὰ ἔκφραση τῶν χειλέων, ἀλλὰ μιὰ εὐωδία τῆς καρδιάς. Ἐπομένως ἂν θέλουμε ν' ἀπευθύνουμε φλογερὴ προσευχὴ στὸν Ἰησοῦ, πρέπει πρῶτα ν' ἀποκτήσουμε κάποια χαρίσματα.

* * *

Τὸ πρῶτο εἶναι ἡ ἐπαφή μας μετὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Στὴν Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἶναι γραμμένη μιὰ θεόπνευστη διαπίστωση μετὰ καθολικὸ κῦρος: «**Οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ**» (ιβ' 3).

Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα διεγείρει μέσα μας πανίσχυρους στεναγμούς, ποὺ δὲν μπορεῖ μόνη της νὰ ζήσει ἡ καρδιά. Αὐτὸ τὸ «Κύριε, ἔλησον», ποὺ προφέρεται μ' ἓνα ζωντανό, πηγαῖο τρόπο, εἶναι πνευματικὸ χάρισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ μετὰ εὐλάβεια μπροστὰ στὴ θεότητα τοῦ Ἰησοῦ καὶ νὰ τὸν ὁμολογήσει Κύριο, ἂν δὲν εἶναι ἐνωμένος μετὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα κι ἂν δὲν ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα «**διδάσκει**» (Ἰωάν. ιδ' 26) καὶ «**ὁδηγεῖ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν**» (Ἰωάν. ιστ' 13). Εἶναι ὁ μόνος ὁδηγὸς ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς χειραγωγήσει καὶ νὰ μᾶς τοποθετήσῃ μετὰ ἓνα ἀπόλυτα σωστὸ τρόπο

μπροστὰ στὸν Ἰησοῦ. Νὰ μᾶς κάνει νὰ αἰσθανθοῦμε τὴ θεϊκὴ ὁμορφιὰ καὶ τὴν ὑπερφυσικὴ δύναμη τοῦ προσώπου του. Νὰ ἀνοίξει τὴν καρδιά μας σὲ ὀλόθερμη προσευχή.

Ταυτόχρονα τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς βοηθᾷ στὴν ὑπερνίκηση καὶ μιᾶς ἀπὸ τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες. Συχνὰ δὲν βρίσκουμε τὶς κατάλληλες λέξεις γιὰ νὰ ἀπευθυνθοῦμε στὸν Ἰησοῦ. «**Τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἶδαμεν**» (Ρωμ. ν' 26). Ὅμως «**αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις**». Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο διεγείρει μέσα μας πανίσχυρους στεναγμούς, τοὺς ὁποίους δὲν μπορεῖ μόνη της νὰ ζήσει ἡ καρδιά καὶ νὰ ἐκφράσῃ ἡ γλώσσα. Αὐτὸ τὸ «Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ», τὸ γεμάτο λατρεία καὶ πόθο, αὐτὸ τὸ «Χριστέ μου» ἢ τὸ «Κύριε, ἔλησον», ποὺ προφέρεται μ' ἓνα ζωντανό, πηγαῖο τρόπο, εἶναι πνευματικὸ χάρισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ παρουσία λοιπὸν στὴν καρδιά μας τοῦ Ἁγίου

Πνεύματος εἶναι ἀπαραίτητη, προκειμένου ν' ἀπευθυνθοῦμε στὸν Κύριο. Αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς θὰ καθήσουμε περιμένοντας παθητικὰ τὴν ἐπίσκεψή του. Θὰ τὴν ἀναζητήσουμε. Θὰ τοῦ ποῦμε: «**Πνεῦμα Πανάγιο, δίδαξέ μας νὰ προσευχόμεσθε καὶ νὰ μιλάμε στὸν Ἀντρωτὴ μας, στὸν Κύριο Ἰησοῦ**».

Μιὰ δεύτερη προϋπόθεση τῆς προσευχῆς πρὸς τὸν Ἰησοῦ εἶναι ἡ εὐθύτητα.

Ἡ πείρα ἐνὸς σοφοῦ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι διατυπωμένη στὴ σύντομη, θεόπνευστη φράση: «**Εὐθύτης ἡγάπησέ σε**» (Ἄσμα α' 40). Ἡ ἴσια καρδιά, ποὺ χαράζει τίμια τὸ δρόμο της καὶ τὸν ἀκολουθεῖ θαρρετά, αὐτὴ καὶ μόνη εἶναι ἱκανὴ νὰ σε ἀγαπήσει καὶ νὰ σοῦ μιλήσει, Θεέ μου.

Πίσω ἀπὸ αὐτὴ τὴν εὐθύτητα δὲν κρύβεται μιὰ ἀναμαρτησία. Ποιὸς ἀπὸ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους τολμᾷ νὰ πεῖ πὼς εἶναι ἀναμάρτητος καὶ πὼς πλησιάζει τὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου μετὰ ὀλόαγνα χέρια καὶ μετὰ λευκὴ καρδιά;

Ἡ εὐθύτητα καὶ ἡ εἰλικρίνεια εἶναι ἓνα χαρακτηριστικὸ ποὺ μπορεῖ νὰ ὑπάρχει στὸν ἀμαρτωλό, ὅσο καὶ στὸν ἅγιο. Εἶναι ὁ ἀποφασιστικὸς προσανατολισμὸς πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ.

Στὰ δυὸ πρότυπα, ποὺ μᾶς ζωγράφησε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, τὸν Τελώνη καὶ τὸν Φαρισαῖο, ψηλαφοῦμε τὴν ὑπέροχη αὐτὴ ἀρετὴ. Καὶ οἱ δυὸ στάθηκαν στὴ στάση τῆς προσευχῆς. Στοῦ ἐνὸς ὅμως, τοῦ Φαρισαίου, τὴν καρδιά πρυτάνευε ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐπιδείξεως καὶ τοῦ αὐτοθαυμασμοῦ. Ὁ δεῦτερος, ὁ Τελώνης, στάθηκε μετὰ ἀπόλυτη εἰλικρίνεια, ἄνοιξε τὴν καρδιά του καὶ μίλησε παρουσιάζοντας γυμνὴ καὶ καθαρὴ τὴν πραγματικότητα. Ἀμαρτωλὸς στὴν προηγούμενη ζωὴ του, ἦταν τίμιος, εἰλικρινὴς στὴν ἐπικοινωνία του μετὰ τὸν Θεό. Καὶ γι' αὐτὸ πέτυχε τὴ σωτηρία καὶ τὴ δικαίωση.

Τρίτη προϋπόθεση: ἡ διάθεση τῆς ὑποταγῆς.

Ὅταν προσευχόμεσθε στὸν Ἰησοῦ, προσευχόμεσθε στὸν Κύριο. Μιλάμε στὸν Πλάστη μας. Ὅχι γιὰ νὰ τοῦ ἐπιβάλλουμε τὸ θέλημά μας, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀναζητήσουμε τὸ δικό του. Εἶναι βέβαιο πὼς ὁ Ἰησοῦς, ὅταν τὸν πλησιάζουμε κι ὅταν με φόβο προφέρουμε τὸ ὄνομά του, ἔχει πάντα κάτι νὰ μᾶς πεῖ. Ἀκόμα κι ἂν σιωπᾷ, μετὰ τὴν σιωπὴ του μᾶς δίνει μιὰν ἀπάντησιν. Ὅμως ἡ ἀπάντησιν τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι πάντα σύμφωνη μετὰ τὸ ἀνθρώπινο θέλημά μας. Ἴσως μερικὲς φορές νὰ μᾶς φαίνεται καὶ σκληρὴ: Μιὰ ἄρνησιν στὴν αὐτάρεσκν ἀπαίτησή μας.

Ἡ προσευχὴ στὸν Ἰησοῦ προϋποθέτει ταπείνωσιν, σκύψιμο μπροστὰ στὸν Δυνατό, ὑποταγὴ στὸν Πάνσοφο καὶ Πανάγιο. Προϋποθέτει τὸ ἴδιο ἐσωτερικὸ κλίμα καὶ τὴν ἴδια στάση, μετὰ τὴν ὁποία ὁ Ἰησοῦς ὡς ἄνθρωπος μίλησε στὸν Οὐράνιο Πατέρα: «**Πάτερ... μὴ τὸ θέλημά μου... ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω**» (Λουκ. κβ' 42).

Κύριε Ἰησοῦ, μάθε μας νὰ σοῦ μιλάμε μετὰ εὐθύτητα καὶ μετὰ ὑπακοή.

Πνεῦμα Πανάγιο, δίδαξέ μας νὰ προσευχόμεσθε στὸν Ἰησοῦ.

Τὸ νόημα τοῦ Τριωδίου

Ὁ περίφημος βυζαντινὸς συγγραφέας Νικόλαος Καβάσιλας χαρακτηρίζει τὴν περίοδο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους ποὺ διανύουμε, τὴν περίοδο τοῦ Τριωδίου, «*μικρὰν ἐτοιμασίαν τῆς μεγάλης προετοιμασίας*». Πράγματι, ἡ περίοδος τοῦ Τριωδίου (ποὺ ὀνομάζεται ἔτσι, ἐπειδὴ μὲ αὐτὴν «*ἄρχεται τὸ Τριῶδιον*», ἀρχίζει ἡ χρησιμοποίησις κατὰ τὴν λατρεία τοῦ σπουδαίου λειτουργικοῦ βιβλίου τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ λέγεται Τριῶδιο) εἶναι ἓνας προθάλαμος τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς. Μὲ αὐτὴν ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ νὰ ἐτοιμασθοῦμε γιὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστή, τὴν μεγάλη αὐτὴ περίοδο μετανοίας καὶ πνευματικῆς ἀνανέωσης, τὴν ὁποία ἔχει καθιερώσει ὡς προετοιμασία γιὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, τὴν ἑορτὴ τῆς λυτρώσεως καὶ τῆς ζωοποιήσεώς μας «*ἐν τῷ Χριστῷ*».

Τί εἶδους ὅμως ἐτοιμασία ζητάει ἀπὸ ἐμᾶς ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Τριωδίου; Αὐτὸ μᾶς ἐξηγεῖ ἓνας ἄλλος βυζαντινὸς συγγραφέας, ὁ Νικηφόρος Κάλλιστος ὁ Ξανθόπουλος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ Μ. Τεσσαρακοστή, μᾶς λέει, εἶναι περίοδος πνευματικοῦ ἀγῶνα, ὁ κατ' ἐξοχὴν χρόνος τῆς μάχης γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή μας ἀπὸ τὴ δουλεία τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν πνευματικὴ ἀναγέννησή μας κατὰ Χριστόν. Ὅπως ὅμως οἱ καλοὶ στρατιῶται καλοῦν πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη τοὺς στρατιώτες τοὺς νὰ ἐξετάσουν τὰ ὄπλα τοὺς, νὰ ἀναμετρήσουν τὶς δυνάμεις τοὺς, νὰ διαπιστώσουν τὰ ἀσθενῆ σημεῖα τοὺς, νὰ καταλάβουν καλὰ τὸ νόημα καὶ τὴν ἀξία τοῦ ἀγῶνα, στὸν ὁποῖο πρόκειται νὰ ἀποδυθοῦν, ἔτσι καὶ ἡ Ἐκκλησία πρὸ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, πρὸ τῆς μεγάλης αὐτῆς «*παρατάξεως (μάχης) κατὰ τῶν δαιμόνων*», σαλπίζει ἓνα πνευματικὸ προσκλητήριον καὶ μᾶς καλεῖ νὰ κάνουμε τὴν ἀπαραίτητη ἐξέταση τῆς καταστάσεώς μας: Νὰ δοῦμε τί ὄπλα διαθέτουμε, ποιῆς ἀδυναμίες παρουσιάζουμε, ποιῆς ἀνάγκες ἔχουμε, ποιὸς εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ ποιά ἡ σπουδαιότητα τοῦ πολέμου στὸν ὁποῖο μᾶς καλεῖ ὁ Χριστὸς. Μὲ ἄλλες λέξεις, ἡ ἐτοιμασία ποὺ ζητάει ἀπὸ ἐμᾶς ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Τριωδίου εἶναι ἓνας αὐτοέλεγχος, μιὰ ἐξέταση τῆς συνειδήσεως, μὲ σκοπὸ τὴν ὅσο τὸ δυνατόν ἀποτελεσματικότερη καὶ ἐπωφελέστερη συμμετοχὴ μας στοὺς «*πνευματικὸν ἀγῶνας τῶν νηστειῶν*», στὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τῆς ἀνανέωσης καὶ τῆς ἐνώσεως μὲ τὸν Χριστό, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς.

Γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσει στὴν πολυτιμὴ αὐτὴ «*ἐξέταση τῆς συνειδήσεως*» ἡ Ἐκκλησία, μᾶς προτείνει τρία βασικὰ θέματα πνευματικῆς μελέτης κατὰ τὶς τρεῖς πρώτες Κυριακὰς τοῦ Τριωδίου.

Ἔτσι τὴν πρώτη Κυριακὴ, τὴν Κυριακὴ τοῦ Τελῶνου καὶ Φαρισαίου, ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ νὰ μελετήσουμε τὸν λόγο τῆς ἤττας μας ἀπὸ τὸν Πονηρὸ, καθὼς καὶ τὸ μέσον τῆς ἀπελευθερώσεώς μας ἀπὸ αὐτόν. Ὁ λόγος τῆς ἤττας μας εἶναι ἡ «*ὑπερηφάνεια*», δηλαδὴ ἡ πλάνη, ὅτι μπορούμε νὰ δημιουργήσουμε μόνοι μας τὴν ζωὴ καὶ τὴν ἀρετὴ μας, ὅτι εἶναι δυνατόν ὁ ἄνθρωπος νὰ στηρίζεται μόνο στὶς δυνά-

μεις του. Τὸ μέσον τῆς σωτηρίας εἶναι ἀντιθέτως ἡ «*ταπεινοφροσύνη*». Ἡ ἀληθινὴ ταπεινοφροσύνη δὲν εἶναι βέβαια ἡ ταπεινολογία. Εἶναι ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀλήθειας, ὅτι εἴμαστε ἀδύνατοι ἄνθρωποι καὶ ἡ πνευματικὴ μας ζωὴ ἐξαρτᾶται πρωτίστως ἀπὸ τὴ χάρις τοῦ Θεοῦ.

Δὲν ἀρκεῖ ὅμως νὰ ἀναγνωρίζουμε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι τὸ θεμέλιο τῶν πάντων. Γιὰ νὰ ζήσουμε χριστιανικὰ καὶ νὰ πολεμήσουμε ἀποφασιστικὰ κατὰ τοῦ Διαβόλου χρειάζεται ἐπίσης νὰ γνωρίζουμε «*τίς ὁ Θεὸς ἡμῶν*». Τὴν γνώσις τοῦ ζῶντος Θεοῦ μᾶς προτείνει ὡς θέμα μελέτης ἡ δευτέρη Κυριακὴ, ἡ Κυριακὴ τοῦ Ἀσώτου. Μᾶς λέει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Πατέρας. Πατέρας ποὺ ἀγαπάει τὰ παιδιά του, ποὺ εἶναι πρόθυμος νὰ συγχωρέσει τὰ παραπτώματά του. Ἡ γνώσις αὐτῆ μᾶς εἶναι ἀπαραίτητη, διότι διαφορετικὰ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ διαπραξοῦμε τὸ ἁμάρτημα τοῦ Ἀδάμ, νὰ κλεισθοῦμε ἀπελπισμένοι στὴν ἁμαρτία μας καὶ νὰ πεθάνουμε μὲ αὐτὴ, ἀντὶ νὰ προσπέσουμε μὲ ἐμπιστοσύνη καὶ νὰ βροῦμε ἔλεος καὶ συγνώμη ὅπως ὁ Πέτρος.

Γιὰ τὸν κίνδυνον αὐτὸ μᾶς προειδοποιεῖ ἡ τρίτη Κυριακὴ, ἡ Κυριακὴ τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Γιὰ λόγους ποιμαντικὸς οἱ ὑμνογράφοι ἔχουν τονίσει ἰδιαίτερα τὸ φοβερὸ τῆς Ἐσχάτης κρίσεως. Γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς ὅμως ἡ ἡμέρα αὐτὴ, ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία θὰ φανερωθεῖ ὁ Χριστὸς, ἡ Ζωὴ μας, σὲ ὅλη τὴ δόξα του, εἶναι πηγὴ ἐνθαρρύνσεως καὶ ἐλπίδας. Κάθε Κυριακὴ, στὴ Λειτουργία, παίρνουμε μιὰ πρόγευση τῆς ἐνδοξης αὐτῆς ἡμέρας. Καὶ αὐτὴ ἡ πρόγευση μᾶς ἐπιτρέπει νὰ συνεχίσουμε στὸν κόσμον αὐτό, τὸν «*κείμενον ἐν τῷ πονηρῷ*», τὸν καλὸν ἀγῶνα. Ἀκόμη καὶ ὅταν ἀπὸ τὴν ἀσθένεια τῆς σάρκας μας ὑποκύπτουμε στοὺς πειρασμούς, μᾶς παρηγορεῖ καὶ ἀναπερώνει τὸ θάρρος μας ἡ ἐλπίδα, ὅτι μιὰ μέρα ἡ δύναμις τοῦ ζῶντος Κυρίου θὰ μᾶς ἀπαλλάξει ὀριστικὰ ἀπὸ αὐτούς.

Μὲ αὐτὲς τὶς σκέψεις καὶ αὐτὰ τὰ πνευματικὰ μαθήματα μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία, καὶ κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Τριωδίου, νὰ ἐλέγξουμε τὶς δυνάμεις μας καὶ νὰ ἐξετάσουμε τὴ συνειδήσὴ μας, προκειμένου, ὡς καλοὶ στρατιῶτες Χριστοῦ, νὰ ἀποδυθοῦμε στὸν πνευματικὸ ἀγῶνα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς.

Ἡ Μ. Τεσσαρακοστή εἶναι περίοδος πνευματικοῦ ἀγῶνα. Ὅπως, λοιπόν, οἱ καλοὶ στρατιῶται καλοῦν πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη τοὺς στρατιώτες τοὺς νὰ ἐξετάσουν τὰ ὄπλα τοὺς, νὰ διαπιστώσουν τὰ ἀσθενῆ σημεῖα τοὺς, ἔτσι καὶ ἡ Ἐκκλησία πρὸ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, μᾶς καλεῖ νὰ κάνουμε τὴν ἀπαραίτητη ἐξέταση τῆς καταστάσεώς μας.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνήγαγον οἱ γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν εἰς Ἱερουσόλυμα παραστήσαι τῷ Κυρίῳ, καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται, καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου, ζευγὸς τρυγόνων ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν. Καὶ ἰδοὺ ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσόλυμοις ᾧ ὄνομα Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ Πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν αὐτῷ κερηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἰδεῖν τὸν Χριστὸν Κυρίου. Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτόν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησε τὸν Θεόν καὶ εἶπε· Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλον σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν. Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Ἡ ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ β' 22-40

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. ζ' 7-17

λαοῦ σου Ἰσραὴλ. Καὶ ἦν Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. Καὶ εὐλόγησεν

αὐτοὺς Συμεών καὶ εἶπεν πρὸς Μαριάμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον. Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸς ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, καὶ αὕτη χήρα ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἢ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ νηστειαῖς καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστάσα ἀνωμολογεῖτο τῷ Κυρίῳ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέτ. Τὸ δὲ παιδίον ἠΰξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

Ο ΑΓΙΟΣ ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ ΣΥΜΕΩΝ

«Ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσόλυμοις ᾧ ὄνομα Συμεών».

Τὸ κεντρικὸ πρόσωπο γιὰ τὸ ὁποῖο κάνει λόγο ἡ σημερινὴ περικοπὴ τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι ὁ Συμεών. Πρόκειται γιὰ ἕνα πρεσβύτερο καὶ σεβαστὸ γέροντα. Δὲν φαίνεται νὰ κατεῖχε κάποιο ἱερατικὸ ἀξίωμα, οὔτε καμιὰ ἄλλη σπουδαία θέση στὴν ἱεραρχία τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Δὲν γνωρίζουμε τίποτα γιὰ τὴν οἰκογενειακὴ καὶ κοινωνικὴ του κατάσταση, ἂν ἦταν πλούσιος ἢ φτωχός. Γνωρίζουμε ὅμως ὅτι ἦταν ἐξαιρετικὰ σεβαστὸ καὶ πνευματικὸ πρόσωπο. Εἶχε μεγάλη ἐκτίμησι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Ἱερουσαλήμ, μολονότι δὲν ἦταν μέλος τοῦ Συνεδρίου ἢ τῆς Γερουσίας καὶ δὲν ἀνῆκε στὴν τάξη τῶν πρεσβυτέρων.

Ὅμως μᾶς εἶναι γνωστὸ ὅτι ἀνῆκε μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν ἀνθρώπων ποὺ περιέμεναν «**παράκλησιν τοῦ Ἰσραὴλ**». Τὸ ὄνομά του Συμεών, σημαίνει «*ὁ ἀκούων εὐθύμια, χαρμόσυνα*».

Ὁ πρεσβύτερος Συμεών ἔζησε τὰ περισσότερά του χρόνια πρὸ Χριστοῦ, προσδοκῶντας μὲ πίστη καὶ λαχτάρᾳ τὸν ἔρχομό τοῦ Λυτρωτῆ. Ἐβλεπε καθαρὰ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν του: Ἡ παρακμὴ τῶν διδασκάλων τοῦ Νόμου καὶ ἡ παραποίηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους. Ἡ ἀρρωστημένη θρησκευτικὴ ζωὴ καὶ ἡ ἀνώμαλη πολιτικὴ κατάστασι ποὺ ἐπικρατοῦσε. Ὅλα αὐτὰ καὶ ἡ παγκόσμια προσδοκία γιὰ λύτρωσι καὶ σωτηρία ἔδειχναν ὅτι πλησιάζει ὁ καιρὸς γιὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ γέροντας Συμεών λοιπὸν ἦταν «**προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραὴλ**». Ὁ χαρισματοῦχος πρεσβύτερος ζοῦσε μὲ τὴν βεβαιότητα γιὰ τὸν ἔρχομό τοῦ Χριστοῦ.

Ὅμως, ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς μᾶς κάνει λόγο καὶ γιὰ ἕνα ἄλλο χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τοῦ ἁγίου Συμεών: «**...ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής... καὶ Πνεῦμα ἦν Ἅγιον ἐπ' αὐτόν**».

Οἱ δύο λέξεις «**δίκαιος καὶ εὐλαβής**» εἶναι χαρακτηρισμοὶ σημαντικοί, γιὰτὶ προέρχονται ἀπ' αὐτὸν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Σημαίνουν τὰ λόγια αὐτὰ ὅτι ἦταν ἄνθρωπος εὐθύς καὶ εἰλικρινὴς καὶ ἐνάρετος. Ἡ λέξι «**δίκαιος**» φανερώνει τὴν ἀγιότητα τοῦ ὁλοκληρωμένου πιστοῦ.

Ὁ γέροντας αὐτός, ποὺ ἔγινε Θεοδόχος, εἶχε τὸ εὐτύχημα, λόγῳ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητάς του, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδιαίτερας του ἀποστολῆς, νὰ καθοδηγεῖται ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. «**Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν**». Μὲ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκείνη τὴν ἡμέρα πῆγε στὸ Ναὸ τοῦ Σολομώντος, ἀκριβῶς τῆ στιγμῇ ποὺ ἔφθασαν ἐκεῖ ἡ Παναγία μας μὲ τὸ θεῖο Βρέφος καὶ τὸν Ἰωσήφ.

Καὶ τότε παίρνοντας στὴν ἀγκαλιά του τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου ξεσπάει σὲ μιὰ προσευχὴ εὐγνωμοσύνης, ποὺ εἶναι συγχρόνως καὶ μιὰ προφητεία: «**Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλον σου, δέσποτα...**»

Τώρα ποὺ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου τὸν Λυτρωτῆ τοῦ κόσμου, ἄς πεθάνω, ἔκραξε ὁ ἅγιος Συμεών. Τὸν εἶδε, ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του τὸν Χριστὸ μὲ μεγάλη συγκίνηση καὶ εὐγνωμοσύνη καὶ εἶπε ἀπ' τὰ βάθη τῆς καρδιάς του: Τώρα ἄς πεθάνω...

Ἅγιε Συμεών πρέσβευε καὶ γιὰ μᾶς, νὰ εἴμαστε δίκαιοι καὶ εὐλαβεῖς καὶ νὰ πορευόμαστε μὲ Πνεῦμα Ἅγιο πρὸς τὴν εὐλογημένη Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.

Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσήυχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ἰη' 10-14
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β' Τιμ. γ' 10-15

πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστῶς οὐκ ἤθελεν οὐδέ τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς τὸ στήθος

αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΕΥΧΗΣ

«Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι».

Ὅταν ἔχεις μπροστά σου ἀνθρώπους πού προσεύχονται ὀφείλεις νὰ σταθεῖς μὲ δέος. Ἡ πράξη δὲν εἶναι τυχαία. Δὲν εἶναι χαμένος ὁ καιρὸς ἐκεῖνος, πού διατίθεται γιὰ διάλογο μὲ τὸν Κύριο. Ἀντίθετα εἶναι ὁ πιὸ κερδισμένος χρόνος μας. Μὲ τὴν προσευχὴ ἀνυψώνεται ὁ ἔσωτερικός μας κόσμος πρὸς τὸν οὐρανὸ γιὰτι «ἀνάβασις νοῦ πρὸς Θεὸν» εἶναι ἡ προσευχή. Καθὼς ξεχύνονται τὰ διάφορα αἰσθήματα πού κατακλύζουν τὴν ψυχὴ μας τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς, τρεῖς κυρίως στόχους ἐπισημαίνουμε. Ὁ πρῶτος εἶναι

Ο ΘΕΟΣ

Εἶναι ὁ συνομιλητής μας. Τὸν Θεὸ φέρνουν στὰ χεῖλη τους εὐθὺς ἀμέσως καὶ ὁ Φαρισαῖος καὶ ὁ Τελώνης. «Ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι» λέει ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεῦτερος συντετριμμένος προσθέτει: «Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι». Αὐτὸ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιο καὶ ἱερὸ κυριαρχοῦσε σὲ ὅλες τὶς προσευχὰς τῶν ἀνθρώπων. Τὸ ὑμνοῦσαν καὶ δοξολογοῦσαν συνεχῶς. Καὶ μόνο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἓνα «**Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ**», εἶναι μιὰ προσευχή. Ἐνας ὅμως ἄνθρωπος πού γνωρίζει τί εἶναι ἡ προσευχή, ὅταν μὲ τὰ γόνата λυγισμένα στέκεται κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Ὑψίστου, προχωρεῖ περισσότερο σ' αὐτὸν τὸν πρῶτο καὶ ἅγιο στόχο του: Θεέ μου, ἀναφωνεῖ, ἄς λέω μὲ χαρὰ «**ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου**» σὲ ὅλες τὶς περιστάσεις. Ἄς μὴ ἐπαισχύνομαι τὸ Εὐαγγελίό σου καὶ ἄς ὁμολογῶ τὴν πίστη μου. Ἄς διαβάζω καθημερινὰ τὸν Νόμο σου, τὴν Ἁγία Γραφή. Ἄς μὴ ἐπισκεφθεῖ πλουσιότερα ἢ χάρη σου. Ἄς μὴ ξεχνῶ ὅτι εἶσαι πάντα κοντά μου. Αὐτὰ καὶ παρόμοια μαζί μὲ δοξολογίες καὶ εὐχαριστίες πρὸς τὸν Ὑψιστο πρέπει πάντοτε νὰ γεμίζει ἡ πρωινή καὶ βραδυνή μας ἱκεσία.

Δεύτερος στόχος τῆς προσευχῆς μας εἶναι

Ο ΕΑΥΤΟΣ ΜΑΣ

Αὐτὸν βεβαίως δὲν τὸν λησμονοῦμε τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς. Ὅλο γιὰ τὸν ἑαυτό μας πολλὰς φορές συζητοῦμε μὲ τὸν Κύριο. Χρειάζεται λοιπὸν προσοχή. Ἐὰν ἀρχίσουμε νὰ καυχώμαστε, ὅπως ὁ Φαρισαῖος πού ἔλεγε: νηστεύω δυὸ φορές τὴν ἑβδομάδα καὶ προσφέρω ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά μου καὶ ἐπομένως εἶμαι ἐντάξει ἀπέναντί σου Κύριε, ἀλλοίμονό μας. Γιὰ τὸν ἑαυτό μας τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς θὰ λέμε: Κύριε καὶ ἂν ἔκανα κάτι καλὸ, δικό σου εἶναι, μὲ τὴ δική σου δύναμη καὶ χάρη ἔγινε, μόνο οἱ ἁμαρτίες, Ἄναμάρτητε, εἶναι δικές μου, γι' αὐτὸ χάρισέ μου μετάνοια καὶ ἐλέσέ με. Ὁ τελώνης μίλησε σωστὰ γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ εἶπε «**ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ**». Ἐτσι λοιπὸν κι ἐμεῖς θὰ ἱκετεύουμε τὸν Κύριο μὲ τελωνικὸ φρόνημα

καὶ θὰ ζητᾶμε τὴ δύναμη καὶ ἐνίσχυσή του γιὰ νὰ συντριβούμε τὶς παγίδες τοῦ πονηροῦ καὶ νὰ προχωροῦμε στὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς. Θὰ μπορούσαμε ἀκόμη νὰ παρακαλέσουμε τὸν Ὑψιστο νὰ μᾶς χαρίσει ζῆλο χωρὶς φανατισμὸ καὶ θάρρος χωρὶς θρασύτητα: «*τοῦ ὄραν τὰ ἐμὰ παιίσματα καὶ μὴ κατακρίνειν τὸν ἀδελφόν μου*». Νὰ πάρουμε σοβαρὰ τὴν πίστη μας καὶ τὴν χριστιανική μας ιδιότητα, μὲ δέος νὰ πλησιάζουμε τὰ θεῖα καὶ νὰ μὴν ἐξοικειωνόμαστε μὲ αὐτά. Νὰ ἀξιοποιοῦμε τὰ μυστήρια τῆς φιλανθρωπίας του καὶ ἰδιαιτέρως τῆς μετανοίας καὶ ἱεράς ἐξομολογήσεως καὶ τῆς θείας Εὐχαριστίας. Πάντοτε νὰ χαίρουμε, ἀδιαλείπτως νὰ προσευχόμαστε, γιὰ καθετὶ νὰ εὐχαριστοῦμε καὶ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς εὐεργέτες συνανθρώπους μας.

Ἐτσι φθάσαμε στὸν τρίτο στόχο τῆς προσευχῆς μας πού εἶναι:

ΟΙ ἌΛΛΟΙ

Θυμήθηκε τὴν προσευχὴ του τοὺς ἄλλους καὶ ὁ Φαρισαῖος. Θυμήθηκε νὰ πεῖ κάτι στὸν Θεὸ καὶ γιὰ τὸν συμπροσευχόμενό του Τελώνη. Τὰ λόγια του ὅμως ἦταν λόγια βαριά πού δὲν μπορούσαν νὰ ἀνέβουν ψηλά, ὅπου ὁ Κύριος εὐρίσκεται. Ἐριχνε πέτρες στοὺς ἄλλους τὴν ὥρα τῆς φρικτῆ καὶ ἁγία τῆς προσευχῆς, ὅπως μπορεῖ νὰ τὸ κάνουμε κι ἐμεῖς πολλές φορές μὲ τὶς κατακρίσεις μας καὶ τοὺς ἀναστεναγμούς μας εἰς βάρος τῶν ἄλλων. Οἱ συνάνθρωποί μας μὲ ἀγάπη θὰ ἔρχονται στὸ νοῦ καὶ στὰ χεῖλη μας ὅλες τὶς ὥρες τῆς προσευχῆς μας. Δὲν θὰ ποῦμε ποτὲ λόγο κακὸ ἐναντίον ἄλλου, ὅπως ὁ Φαρισαῖος πού ἔλεγε «**οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης**». Θὰ ἀποστρεφόμεστε βέβαια τὴν ἁμαρτία, θὰ ἀγαποῦμε ὅμως καὶ θὰ συμπαθοῦμε τὸν ἁμαρτωλό.

Τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς, ὅταν εἴμαστε στὸ ναὸ τοῦ Κυρίου ἢ ἐμπρὸς στὸ εἰκονοστάσι τοῦ σπιτιοῦ μας, ἡ προσευχὴ μας γιὰ τοὺς ἄλλους θὰ εἶναι ἐκτενής, γεμάτη ἀγάπη, γιὰ ὅλους. Θὰ προσευχόμαστε ὄχι μόνο γιὰ τοὺς δικούς μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς ἐχθρούς μας καὶ γιὰ ὅσους δὲν προσεύχονται καὶ γιὰ τοὺς «**ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ**». Θὰ λέμε, Κύριε, «*τοὺς ὀκλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐλευθέρωσον· τοῖς πλείουσι σύμπλευσον· κηρῶν πρόστηθι· ὀρφανῶν ὑπεράσπισον· αἰχμαλώτους ρῦσαι· νοσοῦντας ἴασαι*». Νὰ παρακαλοῦμε γιὰ τοὺς ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς ἀρχηγούς τῶν λαῶν, γιὰ τὰ νιάτα καὶ τοὺς γέροντες, γιὰ ὅλο τὸν κόσμον. Αὐτὴ ἡ προσευχὴ θὰ εἶναι εὐάρεστη στὸν Θεό.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

“Όταν ἡ ἀγάπη «παιδεύει»

Β’

Εἶδαμε ὅτι ἡ παιδαγωγία τοῦ Θεοῦ, οἱ δοκιμασίες καὶ οἱ θλίψεις, ὅταν τὶς δοῦμε μέσα στὸ σχέδιο τῆς θείας Πρόνοιας, δὲν εἶναι στὴν οὐσία ἀφορμὴ λύπης, ἀλλὰ ἀφορμὴ χαρᾶς. Φαίνονται νὰ προκαλοῦν λύπη. “Ὁμως εἶναι μιὰ λύπη ἡρεμῆ, δημιουργικὴ, φορέας ὑπομονῆς.” Ἐτσι τοποθετήθηκαν οἱ Χριστιανοὶ ἀνεκὰθεν στὸ πρόβλημα τοῦ πόνου. Καὶ ἔτσι τὸ ἀντιμετώπισαν. Καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι θεωρίες. Διαθέτουμε καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ μιὰ μακρόχρονη καὶ θαυμαστὴ ἐμπειρία.

Ἀξίζει νὰ σταθοῦμε ἰδιαίτερα στὸ πάθος τοῦ Κυρίου. Ὁ Κύριος ὄχι ἀπλῶς ὑπέμεινε καρτερικὰ ἀπερίγραπτα μαρτύρια, ἀλλὰ τὰ χρησιμοποίησε. Ἐτσι τὸ στεφάνι τοῦ μαρτυρίου ἔγινε φωτιστέφανος δόξας. Ποιὸς μπορεῖ νὰ περιγράψει τὴ δοκιμασία, ὅταν ἕνας εὐεργετημένος λαὸς μεταβάλλεται σὲ ὑβριστὴ καὶ ἀχάριστο; “Όταν ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς γίνεται ἀρνητὴς;” “Όταν ὁ Ἰούδας γίνεται ἐλεεινὸς προδότης;” “Όταν ὁ λαὸς Του τὸν καρφώνει στὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ; Καὶ ὁ Χριστὸς κρεμασμένος πάνω στὸν Σταυρὸ προσεύχεται γιὰ τούς σταυρωτὲς Του. Ἀρνείται νὰ δεχθεῖ ὅποιοδήποτε ἀναισθητικὸ, γιὰ νὰ καταπραῦνει τὸν πόνο. Μὲ πλήρεις τὶς αἰσθήσεις καὶ τὴ διαύγεια θὰ ἀντιμετωπίσει ὅλο τὸ βᾶρος τῆς δοκιμασίας. Δὲν δέχεται καμιὰ ὑπεκφυγὴ, καμιὰ διέξοδο.” Ἐτσι μετέβαλε τὸ πάθος σὲ μαρτυρία. Τὴν ὕψιστη τραγωδία, σὲ ὕψιστη μαρτυρία.

«Ἐκεῖ κοντὰ στὸν Σταυρὸ διαπράχθηκε ἡ μεγαλύτερη ἀδικία ποὺ ἔγινε ποτὲ στὸν κόσμος. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τὴν μεταβάλλει σὲ θεραπεία τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀμαρτίας. Ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι βρῖσκονταν στὴ χειρότερή τους κατάπτωση καὶ ἐκεῖ ὁ Χριστὸς ἀποκαλύπτει τὸν Θεὸ στὴν ὑψηλότερή του ἀγαθότητα. Ἐκεῖ τὸ μῖσος ἦταν κατάπικρο καὶ ἐκεῖ ἡ ἀγάπη συνάντησε τὸ μῖσος καὶ τὸ νίκησε, γιὰ τὸ πῆρε στὴν καρδιά Του καὶ τὸ μεταμόρφωσε μὲ τὴν ἀνεξικακία καὶ τὴν συγχωρητικότητα. Ἡ πιὸ σκοτεινὴ ὥρα τῆς ἱστορίας ἔγινε ἡ πιὸ φωτεινὴ. Ὁ Σταυρὸς ἔγινε θρόνος. Καὶ τὸ τέλος, μιὰ νέα ἀρχή».

Στὰ φωτεινὰ αὐτὰ ἴχνη βάδισαν ἀναρίθμητα πλήθη πιστῶν. Μιὰ μορφή ἀπὸ τὶς πιὸ εὐγενικὲς εἶναι ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος, **«πλήρης πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου»**. Οἱ διώκτες του δὲν μπορούσαν νὰ τὰ βγάλουν πέρα μαζί του: **«Οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει»**. Ἐπειδὴ δὲν μπορούν νὰ τὸν ἀντιμετωπίσουν μὲ τὸ λόγο καὶ τὸν διάλογο, βάζουν σὲ κίνηση τὴν ψευδολογία. Αὐτὴ εἶναι πάντα ἡ τακτικὴ τῶν μικρῶν καὶ τῶν δειλῶν. Χρησιμοποιοῦν τὸ ψέμα, τὴ διαβολή, τὴ συκοφαντία, γιὰ νὰ πλήξουν καὶ νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴ μέση τὸν δίκαιο καὶ ἔντιμο. **«Ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς...»** Ἐπιστράτευαν ψευδομάρτυρες, γιὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν στὸ Συνέδριο. Μὲ τὴ μέθοδο τῆς

διαστροφῆς τὸν συκοφαντοῦν ἀσύστολα. Τὸ ψέμα θρασὺ ἔρχεται νὰ πλήξει τὴν καθαρὴ ἀλήθεια. Δὲν εἶναι μικρὸ πράγμα ἡ ἀρετὴ νὰ παρουσιάζεται ὡς κακία καὶ ἡ εὐσέβεια ὡς ἀσέβεια. Νὰ σὲ πλήττουν στὸ πιὸ μεγάλο καὶ ἱερὸ ποῦ διαθέτεις: στὴν ἐντιμότητά σου, στὴν ἀξιοπιστία σου, στὴν πίστη σου. Νὰ σὲ διαβάλλουν, νὰ σὲ συκοφαντοῦν καὶ σὺ νὰ μὴ γίνεσαι πιστευτὸς. Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια ἀνυπόφορο.

Καὶ ὁ Στέφανος; Ὁ Στέφανος εἶναι πάνω ἀπὸ τὰ συννησιμένα μέτρα. Ἡ δοκιμασία δὲν συντρίβει οὔτε τὸν δυνάμισμό του οὔτε τὴν εὐαισθησία του. Τὸ ψέμα πλήττει τὰ αὐτιά του, ἀφήνει ὅμως ἀνεππρέαστη τὴ θωρακισμένη ἀπὸ τὴν πίστη ψυχὴ του. Τὸ δέχεται καὶ τὸ μεταμορφώνει. Δὲν τὸ ὑποφέρει. Τὸ χρησιμοποιεῖ. Κάθε ψέμα, ποῦ τὸν χτυπάει, γίνεται φῶς ποῦ ἀκτινοβολεῖ. **«Ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου»** (Πράξ. στ’ 15). Ὅσο περισσότερο ψεύδονται, τόσο περισσότερο τὸ πρόσωπό του ἀκτινοβολεῖ. Ὅσο μὲ μανία τὸν λιθοβολοῦν, τόσο πιὸ πολὺ προσεύχεται γιὰ τούς δημίους του: **«Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην»**. Ὁ ἅγιος προσεύχεται γιὰ τούς ἁμαρτωλοὺς. Ὁ δίκαιος γιὰ τούς ἄδικους. Αὐτὴ ἡ προσευχὴ θὰ συγκλονίσει μιὰ μεγάλη ψυχὴ, τοῦ Σαύλου. Θὰ τὴν προβληματίσει καὶ θὰ τῆς ἀνάψει τὸ ὀδηγητικὸ φῶς τῆς Δαμασκού. *«Ἄν ὁ Στέφανος δὲν προσευχόταν, ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ εἶχε τὸν Παῦλο»* (Ἱερὸς Αὐγουστίνος).

Νὰ θυμηθοῦμε τὸν πολυδοκιμασμένο Ἀπόστολο τῶν ἔθνων; Ἄς σταθοῦμε μόνο στὴ φυλάκισή του στοὺς Φιλίππους μαζί μὲ τὸν Σίλα. Δεμένοι χειροπόδα καὶ μὲ τὶς πλάτες καταματωμένες ἀπὸ τοὺς σκληροὺς ραβδισμοὺς γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Δὲν θρηνολογοῦν γιὰ τὴν ἀδικία. Τὸ ἀντίθετο. **«Κατὰ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνον τὸν Θεόν»** (Πράξ. ιστ’ 25). Καὶ ἡ ἀπάντησις δὲν ἄργησε νὰ ἔλθει. Σεισμὸς συγκλονίζει τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς. Οἱ πόρτες ἀνοίγουν διάπλατα καὶ τὰ δεσμὰ λύνονται σὰν λεπτὲς κλωστές. Μιὰ δοξολογία, ἀντὶ γιὰ θρηνολογία στὶς δοκιμασίες, προκάλεσε διπλὸ σεισμό. Συγκλόνισε πιὸ πολὺ τὶς ψυχὲς καὶ ἔκανε ἕνα δεσμοφύλακα ἅγιο. Στὸν τόπο τῆς φρικῆς μπῆκε ὁ θεμέλιος λίθος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Φιλιππῶν καὶ συγχρόνως τὸ θεμέλιο τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Σ’ αὐτὴ τὴν Ἐκκλησία ὁ πολυδοκιμασμένος Ἀπόστολος θὰ στείλει μιὰ ἀπὸ τὶς ωραιότερες ἐπιστολές του, ἕνα ἀπὸ τὰ μοναδικὰ πνευματικὰ ἀποκτμήματα τῆς ἀνθρωπότητας. Δὲν ὑπέφεραν μοιρολατρικὰ τὶς δοκιμασίες, τὶς θλίψεις. Τὶς χρησιμοποίησαν δυναμικὰ καὶ τὶς μεταμόρφωσαν σὲ μαρτυρία Χριστοῦ.

«Μακαρίζομεν τούς ὑπομένοντάς»

(Τακόβου ε' 11)

Σύμβολο καρτερίας καὶ ὑπομονῆς ὁ πολυάθλος Ἰώβ. Τὸ ὄνομά του ταυτίστηκε μὲ τὴν ἀρετὴ τῶν δυνατῶν. Τὸν μακαρίζει καὶ τὸν προβάλλει ὡς ὑπόδειγμα ὄχι μόνο ἡ Παλαιά, ἀλλὰ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη. «**Ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντάς· τὴν ὑπομονὴν Ἰώβ ἠκούσατε**» (Τακ. ε' 11). Καὶ ποιὸς δὲν ἔχει ἀκούσει γιὰ τὴν ἰώβειο ὑπομονή; Τὴν ὑπομονὴ μὲ τὴν ὁποία κατατρόπωσε τὸν Πονηρὸ.

Καὶ τὸ εὐλογο ἑρώτημα: Ποιὸ ἦταν τὸ μυστικὸ πού τοῦ ἔδωσε τέτοια δύναμη καὶ τὸν ἀνέδειξε μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ μεγάλες ἀγωνιστικὲς μορφὲς τῆς Ἱστορίας; Ὑπῆρξε πράγματι φαινόμενο ἀλύγιστης σταθερότητος μέσα στὸ καμίνι τῶν ἀλλεπάλληλων σκληρῶν δοκιμασιῶν.

Δὲν ἦταν συμπτωματικὸς καὶ τυχαῖος ὁ θρίαμβος τοῦ Ἰώβ. Τέτοιες μεγάλες νίκες ἔχουν βαθύτερα αἰτία. Καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἀναζητήσουμε τὴν γενεσιουργὸ αἰτία. Προηγήθηκε μεγάλη προετοιμασία καὶ ἄσκηση, ἕως ὅτου δώσει τὴν μεγάλη καὶ ἀποφασιστικὴ μάχη καὶ ἀναδειχθεῖ νικητής.

Πολυμέτῳπος ὁ ἀγώνας του. Ἀγωνιζόταν καὶ συγχρόνως ἦταν γερὰ στηριγμένος στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐμπιστοσύνη του ἀπόλυτη στὴν πατρικὴ πρόνοιά Του. Γι' αὐτὸ ἡ λύπη καὶ ἡ ἀθυμία δὲν εὔρισκαν εὐκολὴ εἴσοδο στὴν θωρακισμένη ψυχὴ του. Ἔτσι, ὅταν σκληρὴ δοκιμασία ἀπὸ τὴν ἀπώλεια τῶν παιδιῶν του θὰ τὸν χτυπήσει ἀπανωτά, θὰ πονέσει μὲν, ἀλλὰ δὲν θὰ κλονισθεῖ οὔτε θὰ ἀπογοητευθεῖ.

Τὸ ἴδιο δυνατὸς θὰ ἀποδειχθεῖ καὶ μὲ τὸν πειρασμὸ τοῦ χρήματος. Ἀσυγκίνητη ἄφηναν τὴν ἀφιλάργυρη ψυχὴ του τὰ πλούτη. Καὶ ὅταν τὰ εἶχε, δὲν τὰ ἐπιθυμοῦσε, πολὺ περισσότερο δὲν τὸν ἐξουσίαζαν. Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν τὰ ἔχασε, δὲν κλονίσθηκε. Οὔτε κὰν ἐπηρεάσθηκε. Αἰσθανόταν διαχειριστής. Ὅχι κάτοχος. Ἔτσι τὸ ζοῦσε, γι' αὐτὸ καὶ μπορούσε νὰ διακηρύττει: «**Ὁ Κύριος τὰ ἔδωσε, ὁ Κύριος τὰ πῆρε... Ἄς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομα Του**».

Ἀλλὰ ἔδω προβάλλει ἡ μεγάλη ἀπορία. Γνώριζε καλὰ ὁ Σατανᾶς τὴν ἀρετὴ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀγωνιστοῦ. Δὲν ἦταν τυχαῖος ὁ Ἰώβ. Σπάνια τὰ κατορθώματά του. Θαυμαστὴ ἡ ἀγιότητά του. Ὁ ἀδιάψευστος Κύριος τὴν ἐπικυρώνει: «**Οὐκ ἔστι κατ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωπος ἄμειπτος, ἀληθινός, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος**» (α' 8). Αὐτὸς ἦταν ὁ Ἰώβ.

Λοιπὸν, ὅλα αὐτὰ τὰ γνώριζε ὁ Σατανᾶς. Ἦξερε καλὰ πόσο δύσκολο, ἀκατόρθωτο, ἦταν νὰ ἐκπορθῆσει τὸ ἰσχυρὸ αὐτὸ φρούριο. Δὲν τοῦ διέφευγε ὅτι τὸ νὰ καταβάλλει καὶ νὰ παρασύρει τὸν Ἰώβ ἦταν ἀπὸ τὰ πιὸ δύσκολα ἐπιτεύγματα. Τὰ ἀδύνατα σχεδὸν ἐπιχειροῦσε, προσπαθώντας νὰ ἀποσπάσει ἀπὸ τὴν ἀφοσίωση καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τὸν πιστὸ Του δοῦλο. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἤξερε.

Καὶ ὅμως δὲν ἀπελπίζεται οὔτε ἀπογοητεύεται.

Ἐπιχειρεῖ καὶ ἐκεῖ πού δὲν ἐλπίζει. Προσπαθεῖ καὶ ἐκεῖ πού βλέπει ὅτι ματαιοπονεῖ. Ἄν ἡ προσπάθειά του στεφθεῖ ἀπὸ ἐπιτυχία ἢ καταλήξει σὲ ἀποτυχία, δὲν τὸν ἀπασχολεῖ. Πόθος του διακαῆς νὰ παρασύρει ψυχές, νὰ ἐξευτελίσει ὑπολήψεις, νὰ προκαλέσει δράματα, νὰ γελοιοποιήσει, νὰ ὀδηγήσει στὴν καταστροφὴ.

Πόσο τρομερὸ, ἀλήθεια! Ἐκεῖνος νὰ μὴν ἀπελπίζεται ποτὲ γιὰ τὴν ἀπώλειά μας καὶ τὰ πάντα ἀδιάκοπα νὰ μηχανεύεται, ἐνῶ ἔμεῖς νὰ ἀπελπίζομαστε μὲ τὸ παραμικρὸ γιὰ τὴν σωτηρία μας! Ἐκεῖνος νὰ προσπαθεῖ, ἔστω κι ἂν γνωρίζει καλὰ ὅτι ματαιοπονεῖ. Νὰ ἀγωνίζεται, συχνά, γιὰ μιὰ χαμένη ὑπόθεση, ὅπως καὶ στὴν περίπτωση τοῦ Ἰώβ. Καὶ μεῖς νὰ καταθέτουμε τὰ ὄπλα, ὅταν δὲν τὰ πετάμε, καὶ νὰ τρεπόμαστε σὲ ἄτακτη φυγὴ, ἐνῶ ὁ Κύριος βεβαιώνει ὅτι ἡ νίκη εἶναι δική μας, ἀρκεῖ νὰ τὸ θέλουμε.

«**Οὐκ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς Πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως**» (Β' Τιμοθ. α' 7), ἀντηχεῖ τὸ σάλπισμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου. «**Μεῖζων ἔστιν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ**» (Α' Ἰωάν. δ' 4), ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ μαθητοῦ τῆς ἀγάπης. Ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας καὶ ἡ βεβαιότητα τῆς νίκης εἶναι ὑπόσχεση τοῦ οὐράνιου ἀθλοθέτου γιὰ τὸν κάθε πιστὸ ἀγωνιστὴ.

Ἐπομένως δὲν ὑπάρχει καμιά θέση γιὰ τὴν ἀπελπισία μέσα στὴν χριστιανικὴ ψυχὴ. Ἐκεῖνος πού ἀπελπίζεται, ἀμαρτάνει χειρότερα ἀπὸ κάθε ἄλλον. Ὁ ἀμαρτωλὸς μετανοεῖ καὶ σώζεται. Ὁ ἀπελπισμένος μαραζώνει, χάνεται στὴν ἀπογοήτευσή του. Γκρεμίζει τὶς γέφυρες πού ὀδηγοῦν στὸ σπῆτι τοῦ οὐράνιου Πατέρα. Σβήνει μὲ τὴν πίκρα στὴν ψυχὴ καὶ τὸ μοιρολόι στὰ χεῖλη. Αὐτοεξορίζεται σὶς παγερὲς καὶ ἀφιλόξενες χῶρες τῆς ἀπογνώσεως, ἐκεῖ πού ἀπουσιάζει ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ.

«**Μεγίστον ἡμῖν κατάκριμα γίνεται ὅτι ἐκεῖνος μὲν (ὁ Διάβολος) οὐδέποτε ἡμῶν ἀπελπίζει τὴν ἀπώλειαν, ἡμεῖς δὲ τὴν ἑαυτῶν ἀπογινώσκομεν σωτηρίαν**» (Χρυσόστομος).

Εἶναι ἢ δὲν εἶναι μεγίστη καταδίκη γιὰ μᾶς, τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Διάβολος ποτὲ δὲν ἀπελπίζεται προκειμένου νὰ πετύχει τὴν ἀπώλειά μας καὶ ἔμεῖς μὲ τὸ παραμικρὸ ἀπελπίζομαστε γιὰ τὴν σωτηρία μας;

Δὲν ὑπάρχει καμιά θέση γιὰ τὴν ἀπελπισία μέσα στὴν χριστιανικὴ ψυχὴ. Ἐκεῖνος πού ἀπελπίζεται, ἀμαρτάνει χειρότερα ἀπὸ κάθε ἄλλον. Ὁ ἀμαρτωλὸς μετανοεῖ καὶ σώζεται. Ὁ ἀπελπισμένος μαραζώνει, χάνεται στὴν ἀπογοήτευσή του.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπος τις εἶχε δύο υἱούς. Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον

μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἄσώτως. Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατιῶν ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς εἰδίδου αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπε· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι! Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου· ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ εὐσπλαγχνισθὴν, καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱὸς· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ἱε' 11-32
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α' Κορ. στ' 12-20

κληθῆναι υἱὸς σου. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα

αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγῶντες εὐφρανθῶμεν, ὅτι οὗτος ὁ υἱὸς μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν, καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν ἐπυνθάνετο τί εἶη ταῦτα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατὴρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. Ὁργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλε αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· ἴδου τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἔστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη.

ΩΡΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΑΝ

«Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι!»

Τὰ εἶχε ὅλα στὸ εὐλογημένο σπίτι τοῦ πατέρα. Δὲν τοῦ ἔλειπε τίποτε. Ὁ νεότερος ὅμως γιὸς τῆς παραβολῆς δὲν τὸ ἔβλεπε. Εἶχε τυφλωθεῖ ἀπὸ τὸ πάθος. Ὁ νοῦς, θολωμένος καθὼς ἦταν, δὲν μπορούσε νὰ σκεφθεῖ τίποτε ἀπ' ὅλα ὅσα τοῦ ἔλεγε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ σπιτιοῦ, ὁ πατέρας. Αὐτὸς ἐπίμονα ζητοῦσε ὅ,τι νόμιζε ὅτι τοῦ ἀνῆκε. Ἡ κατάληξη ὅλων τῶν συζητήσεων πρὶν ἀναχωρήσει γιὰ τὴ μακρινὴ χώρα τῆς ἀσωτίας ἦταν ἡ ἴδια. **«Δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας»** (τῆς περιουσίας). «Ὅταν ὅμως **«διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἄσώτως»**, ὅταν ἄρχισε νὰ στερεῖται καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ γεμίσει τὴν κοιλία του μετὰ τὰ ξυλοκέρατα ποὺ ἔτρωγαν οἱ χοῖροι ποὺ βοσκοῦσε, τότε θυμῆθηκε τὸ πατρικὸ του σπίτι. Μέσα στὴ φοβερὴ μοναξιά του, στὸ τρομερὸ κενὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου, νοσταλγικὰ στρέφεται στὴν οἰκογένειά του. **«Πόσοι μισθωτοὶ τοῦ πατέρα μου ἔχουν μετὰ τὸ παραπάνω ψωμιὰ καὶ φαγητά, ἐγὼ δὲ χάνομαι ἀπὸ τὴν πείνα!»** Σπίτι μου ποῦ σὲ ἄφησα, τί κακὸ ποῦ ἔκανα! Ἐτοὶ βλέπουμε τί σημαντικό ρόλο ἔπαιξε στὴν ἐπιστροφή τοῦ ἀσωτοῦ υἱοῦ ἡ ἀγάπη τοῦ πατέρα του, ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς οἰκογένειάς του. Καὶ δὲν εἶναι μοναδικὸ τὸ φαινόμενο. Πολλὰ ἄσωτα παιδιὰ βρῆκαν ξανά τὸ δρόμο τους μετὰ τὴ βοήθεια τοῦ σπιτιοῦ τους. Τὸ σπίτι βοηθᾷ σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις ὅταν εἶναι:

ΣΠΙΤΙ ΜΟΝΟΙΑΣΜΕΝΟ

Μιὰ οἰκογένεια διαλυμένη, σπρώχνει τὰ παιδιά της στὶς ἐκτροπές καὶ τὸ ἔγκλημα. Ἐχομε καθημερινὰ τόσα παραδείγματα. Συχνὰ λένε ἐκεῖνοι ποὺ ἀσχολοῦνται μετὰ τὸ δράμα τῆς σημερινῆς νεολαίας, ὅτι ἡ γενιά μας εἶναι «γενιὰ χωρὶς γονεῖς». Πραγματικὰ ἔχομε πολλές περιπτώσεις ποῦ οἱ γονεῖς «λείπουν» στὴν ἀγωγή τῶν παιδιῶν τους. Ἀντίθετα μιὰ οἰκογένεια ποῦ εἶναι παρούσα στὰ παιδιά της δημιουργεῖ στὶς ψυχὲς ἓνα ἠθικὸ κλίμα. Ἡ χριστιανικὴ ἀγωγή ριζώνει μέσα στὶς ψυχὲς τῶν παιδιῶν. Ἐτοὶ ὅταν θὰ ἔλθει ἡ κρίση τῆς νεότητος, ὅταν τὸ

παιδί βρεθεῖ, ὀδηγημένο ἀπὸ τὴν ἀμαρτία, σὲ **«χώρα μακρινή»**, ὅπως συνέβη μετὰ τὸν **«ἄσωτο υἱό»**, ἡ καλὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ σπιτιοῦ σὰν μαγνήτης θὰ τὸ τραβᾷ καὶ πάλι στὴν ἀφημένη καὶ χαμένη εὐτυχία του. Ὅσοι λοιπὸν γονεῖς, ἔδωσαν τὸ αἷμα τῆς καρδιάς τους γιὰ τὰ παιδιά τους καὶ ἐκεῖνα τοὺς ἀπογοήτεψαν μετὰ κάποιες ἀταξίες τους, ἄς μὴν ἀπελπιστοῦν. Στὸ σπίτι τοῦ πατέρα τους θὰ ξαναγυρίσουν μιὰ μέρα οἱ «ὀργισμένοι νέοι». Τὸ σπίτι τὸ μονοιασμένο, μετὰ ἀόρατα νήματα τοὺς κρατεῖ. Δὲν λησμονοῦν οἱ **«ἄσωτοι υἱοὶ»** τὴν οἰκογένεια ποῦ τὴν ζεσταίνει ἡ ἀγάπη.

ΤΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ

Πολλὲς τέρψεις βρῆκαν ὅλα αὐτὰ τὰ παιδιά στὶς χῶρες μετὰ τὰ πολύχρωμα φῶτα. Ἐνα πράγμα ὅμως δὲν βρῆκαν, τὴν ἀγάπη. Πολλοὶ ὑποσχέθηκαν ὅτι θὰ τοὺς χαρίσουν αὐτὸ τὸ θεῖο δῶρο. Μάταια ὅμως. Ἡ ἄδολη, ἡ ἀνυπόκριτη ἀγάπη δὲν φυτρώνει στὰ λασπόνερα τῆς ἀμαρτίας, γιὰτὴ ἀγάπη εἶναι ὁ Θεός. Πῶς ὁ Ἅγιος τῶν ἁγίων, ὁ Κύριος νὰ ἐνεργήσει μέσα στὸ βοῦρκο τῆς ἀμαρτίας; Ἐτοὶ ἡ ψυχὴ ποῦ εἶναι πλασμένη ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ δημιουργὸ τῆς νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ ἀγαπᾶται, δὲν βρίσκει ἡρεμία, στὴ **«μακρινὴ χώρα»**. Αἰσθάνεται πῶς ἀσφυκτιᾷ μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ πατέρα της. Φωνάζει γι' αὐτὸ δυνατὰ **«λιμῷ ἀπόλλυμαι»**, χάνομαι. Λίγη ἀγάπη, λίγη καλοσύνη. Ὅλοι γύρω τώρα σὰν ὑαίνες οὐρλιάζουν καὶ ζητοῦν νὰ κατασπαράξουν τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα. Τότε ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀποστασίας κάθεται **«ἐναντι τοῦ παραδείου»** ποῦ ἔχασε καὶ ὀδύρεται. Τί ἔχει νὰ ἐλπίζει ἀπὸ τὴ συνέχεια τῆς ἀσωτῆς ζωῆς; Τί νὰ περιμένει τώρα σ' αὐτὴ τὴν ἀθλιότητα; Ὁ ἀσωτὸς κάθε ἐποχῆς προσπαθεῖ τότε νὰ μαζέψει τὶς ἀναμνήσεις του γιὰ νὰ ζεστάνει τὴν καρδιά του. Καὶ ἡ ἀνάμνηση ἐνὸς σπιτιοῦ ἀγαπημένου, ποῦ ἄφησε, τοῦ δίνει κουράγιο γιὰ νὰ πεῖ: **«Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ, πάτερ, ἥμαρτον»**.

Εἶπεν ὁ Κύριος: Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ,

καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτούς ἀπ' ἀλλήλων ὡσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, καὶ στησεῖ τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἐπεινάσα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα, καὶ ἐπισκέμασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δὲ σε εἶδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν; πότε

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΑΠΟΚΡΕΩ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. κε' 31-46
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α' Κορ. ν' 8 - θ' 2

δὲ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν

μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπεινάσα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέμασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνόν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονησάμεν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΤΥΠΑ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ ΜΑΣ

«Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε».

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, μᾶς τὸ λέει πολὺ καθαρὰ στὴ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπή. Τὴν ἡμέρα τῆ φοβερῆ τῆς κρίσεως σὲ ὅσους θὰ μοῦ ποῦν: «**Κύριε, πότε ἐμεῖς σὲ εἶδαμε στὴ γῆ καὶ σὲ εὐεργετήσαμε γιὰ νὰ μᾶς ἀνταμειψεῖς ἢ σοῦ φερθήκαμε σκληρὰ γιὰ νὰ μᾶς τιμωρήσεις; Ἡ ἀπάντησή μου εἶναι μία. Ἐγὼ ὁ Κύριος καὶ Θεός, σᾶς χτυποῦσα τὴν πόρτα, μὲ τὸ χέρι τῶν συνανθρώπων σας**». «*Θεὸς γὰρ ἦν ὁ διὰ τῶν πτωχῶν λαμβάνων*», λέει πολὺ ὠραῖα καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος.

Ο ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΙΔΙΟΣ Ο ΚΥΡΙΟΣ

Αὐτὸ εἶναι ἓνα συμπέρασμα ποῦ βγάζουμε ἀπὸ ὁλόκληρο τὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο καὶ ἀπὸ τὴν φράση «**ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε**». Κάθε ἄνθρωπος εἶναι «**κατ' εἰκόνα Θεοῦ**» πλασμένος. Ἡ ψυχὴ ποῦ ἔχουμε εἶναι κάτι τὸ θεῖο. Δὲν εἴμαστε μόνον μία ἐπίγεια ὕπαρξη. Εἴμαστε πλασμένοι ἀπὸ χῶμα, ἀλλὰ ὑπάρχει ἀθάνατη μέσα μας καὶ ἡ θεία πνοή. Δένδρο ἐπίγειο, ποῦ ὅμως τὰ κλαδιά του φθάνουν στὸν οὐρανό. Ὁ Παῦλος, στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του, διδάσκει ὅτι ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ εἴμαστε μέλη τοῦ πνευματικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐμεῖς οἱ πιστοὶ εἴμαστε τὰ μέλη αὐτοῦ τοῦ ἁγίου πνευματικοῦ σώματος. Παρὰ τὴς διαφορῆς ποῦ ὑπάρχουν βέβαια μεταξὺ τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅλα εἶναι στὸ ἴδιο σῶμα προσαρμοσμένα. Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν πάσχει ἓνα μέλος συμπάσχουν ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος. Ἔτσι ἐξηγοῦνται καὶ ὅσα ὁ Κύριος θέσπισε στὸ Δευτερονόμιο, τὴν περίοδο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ποῦ διακηρύττει πῶς ἡ ἀδικία πρὸς τοὺς ἄλλους, εἶναι μία ἀδικία ποῦ ὁ ἴδιος ὁ Παντοκράτωρ Θεὸς τὴν ὑπολογίζει γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἀδικεῖς ἄνθρωπο; Ἀδικεῖς τὸν Θεό, ὅπως «**ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανεῖζει Θεῷ**».

«**Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε**».

Η ΣΥΝΕΠΕΙΑ

αὐτῆς τῆς μεγάλης καὶ θεμελιώδους ἀλήθειας δὲν

εἶναι ἄλλη παρὰ ἡ προσπάθεια ὅλων μας νὰ ἐξαφανίσουμε τὸ «ἐγώ» μας. Κάτι περισσότερο, νὰ τὸ μετατρέψουμε σὲ «ἐμεῖς» καὶ νὰ ἀγκαλιάσουμε ὅλους τοὺς συνανθρώπους μας. Κανεὶς ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνος του, ἀπομονωμένος καὶ ἀποκομμένος. Εἴμαστε ὅλοι μιὰ οἰκογένεια. Εἴμαστε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀκόμη καὶ οἱ ἄπιστοι καὶ οἱ εἰδωλολάτρεις, αὐτὸς ὁ κόσμος ποῦ εἶναι «**στὴ χώρα καὶ στὴ σκιά τοῦ θανάτου**», δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μας. Ὅταν αὐτὲς τὴς ἀλήθειες, τὴς βάλουμε στὰ βᾶθρα τῆς ψυχῆς μας, τότε δὲν θὰ βλέπουμε μὲ ἀδιαφορία ὅσους περνοῦν δίπλα μας στὸ δρόμο ἢ κτυποῦν τὴν πόρτα μας ἢ συνωστίζονται στὸ ἴδιο μεταφορικὸ μέσο μὲ μᾶς. Οἱ φτωχοὶ καὶ κάθε ἀδύνατος εἶναι ἀδελφοί μας, ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ. Μέσα στὸ βλέμμα τους, τὸ γεμᾶτο ἀγωνία γιὰ τὸ αὔριο, θὰ διακρίνουμε τὸ βλέμμα τοῦ φτωχοῦ ἐργάτη τῆς Ναζαρέτ. Καὶ τὰ πρόσωπα τῶν ἀρρώστων, θὰ μᾶς θυμίζουν τὸ θεῖο πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ στὸν σταυρό, ποῦ οἱ ἄνθρωποι μέσα στοὺς φρικτοὺς πόνοους του ἀντὶ γιὰ νερὸ τοῦ ἔδιναν «**χολὴν καὶ ὄξος**». Ὅταν στὰ πρόσωπα τῶν διπλανῶν μας θὰ βλέπουμε τὸν ἴδιο τὸν Χριστό, τότε θὰ εἴμαστε τρυφεροὶ στὰ μέλη τῆς οἰκογενείας μας, εὐλικρινεῖς στοὺς φίλους μας, ἔντιμοι στὴν συντροφία μας, φιλόανθρωποι στοὺς «**ἐλαχίστους**» ἀδελφούς μας.

Σήμερα ποῦ ὁ κόσμος εἶναι συχνὰ ψυχρὸς καὶ ἀσυγκίνητος στὸν πόνο τῶν ἄλλων, ἄς προσέξουμε τὴ φωνὴ τοῦ Κυρίου μας. Ζηταίει νὰ συμπονέσουμε, νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὸ πρόβλημα τοῦ διπλανοῦ μας σὰν δικό μας. Πῶς ἐμεῖς θὰ διασκεδάσουμε καὶ θὰ σπαταλᾶμε προκλητικὰ, ὅταν ὁ Κύριός μας, στὰ πρόσωπα τῶν συνανθρώπων μας, ὑποφέρει τὰ πάνδεινα; Πῶς θὰ μείνουμε στὴν ἀδιαφορία τοῦ «ὡς ἀδελφὲ» καὶ στὴ φιλοσοφία τοῦ «μὴ χάνεσαι», ὅταν ἡ παραμικρὴ παράλειψη στὰ θέματα τῆς ἀγάπης καὶ ἀλληλεγγύης μᾶς ὀδηγεῖ σὲ «**κόλασιν αἰώνιον**»; Τὸ ἐπίγειο καὶ οὐράνιο συμφέρον μᾶς ἐπιβάλλει τὸ καθημερινὸ χρέος τῆς ἀγάπης στοὺς ἀδελφούς μας, ἀφοῦ, ὅταν μᾶς κτυποῦν τὴν πόρτα τῆς καρδιάς μας, εἶναι σὰν νὰ μᾶς τὴν χτυπᾶ ὁ Κύριος καὶ Θεός μας.

Συνένοχος κι ἐσύ;

«Τοῦ πλημμελοῦντος ὁ τὴν ἁμαρτίαν ἐπαινῶν πολὺ χαλεπώτερος». Χειρότερος, πῶς ἐπικίνδυνος, πῶς ἀποκρουστικός ἀπὸ αὐτὸν ποὺ ἁμαρτάνει, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἀνέχεται, ποὺ δὲν ἀντιδρᾷ ἢ καὶ ἐπαινεῖ τὴν ἁμαρτία. Ἀντί, δηλαδή, νὰ τὴν στυλιεῦσαι, νὰ ὑψῶσαι φωνὴ διαμαρτυρίας γιὰ τὴν προκλητικὴ ἁμαρτία, γιὰ τὴν ἀδιαντροπία, αὐτὸς μὲ τὴ στάση του, μὲ τὴ χαλαρότητά του, τὴν ἐπαινεῖ καὶ τὴν προβάλλει. Ἔστω κι ἂν ὁ ἴδιος δὲν τὴν διαπράττει, εἶναι χειρότερος ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ τὴν ἀνέχεται, μᾶς λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος.

Ἔτσι εἶναι. Τὸ εἶπε ἤδη τὸ θεόπνευστο στόμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου καὶ μὲ τρόπο

Ἡ αἰτία τῶν κακῶν. Τὸ ὑποῦλο μικρόβιο ποὺ κατατρῶει τὸν κοινωνικὸ ὄργανισμό, ποὺ ἀφήνει ἀνεμπόδιση τὴν ἠθικὴ φθορά, ποὺ ἀνατρέπει τὴν ἀρετὴ, εἶναι ἡ ἀδιαφορία, ἡ δειλία τῶν «καλῶν».

ἰδιαίτερα αὐστηρό. Ἀφορμὴ ἢ καλπάζουσα καὶ τότε ἀναίσχυντη ἁμαρτία. Ἡ ἀδιαντροπία στὸ κορύφωμά της. Ἀχαλίνωτα τὰ πάθη. Ἀφηνιασμένη ἢ σάρκα. Ὁ ἐξευτελισμὸς ἀπὸ «τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας», οἱ κτηνώδεις καὶ παρὰ φύσιν διαστροφές τῆς ὁμοφυλοφιλίας, ἡ σήψη καὶ ἡ ἀσυγκράτητη διαφθορὰ στὸ ἔσχατο ὄριο. Βοσκηματώδης ἢ ζωὴ τους. Καὶ ὕστερα ἀπὸ ὅλον αὐτὸν τὸν χεῖμαρρο τοῦ κακοῦ, οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἦσαν σὲ θέση νὰ ἀντιδράσουν καὶ νὰ διαμαρτυρηθοῦν, «**συνευδοκοῦσαν τοῖς πράσσοισιν**» (Ρωμ. α΄

32). Συμμαχοῦσαν καὶ ἐνθάρρυναν τὴν ἀποχαλίνωση καὶ τὴν διαφθορὰ μὲ τὴν ἀνοχή τους.

Αὐτὴ τὴν κατάσταση σχολίαζε καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὅταν ἔγραφε: «Τοῦ πλημμελοῦντος ὁ τὴν ἁμαρτίαν ἐπαινῶν πολὺ χαλεπώτερος». Καὶ συνέχιζε σὲ ἄλλο σημεῖο μὲ τὴν ἴδια αὐστηρότητα, γιὰ νὰ τονίσει τὸ βῆρος τῆς ἐνοχῆς ἐκείνων ποὺ ἀνέχονται τὴ διαφθορὰ καὶ μὲ τὴ στάση τους τὴν ἐνθαρρύνουν: «**Τοῦτο πάντων αἴτιον τῶν κακῶν τοῦτο μάλιστα ἐστὶ τὸ ἀνατρέπον ἀρετὴν, τὸ ἐκλύον τὴν περὶ τὰ καλὰ σπουδὴν, ὅταν μὴ μόνον μὴ ἐπιτιμῶσιντες, ἀλλὰ καὶ συνήδονται** (συνευφραίνονται) **τοῖς ἁμαρτάνουσι**».

Ἡ αἰτία τῶν κακῶν. Τὸ ὑποῦλο μικρόβιο ποὺ κατατρῶει τὸν κοινωνικὸ ὄργανισμό, ποὺ ἀφήνει ἀνεμπόδιση τὴν ἠθικὴ φθορὰ, ποὺ ἀνατρέπει τὴν ἀρετὴ, εἶναι ἡ ἀδιαφορία, ἡ δειλία τῶν «καλῶν». Ἡ ἀνοχή τους ἐνθαρρύνει τὴν ἐξάπλωση τοῦ κακοῦ, τῆς διαφθορᾶς. Διευκολύνει τὴν ὑπονόμηση τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιών. Ἀφήνει ἐλεύθερο τὸν δρόμο στὴν ἀναίσχυντία νὰ ὀργιάζει, νὰ καταλύει ἀρχές, νὰ διαλύει κοινωνίες, νὰ ἀνατρέπει οἰκογένειες, νὰ διαφθείρει τὴ νέα γενιά. Μιὰ τέτοια, ἐπομένως, ἀνοχή εἶναι ἢ χειρότερη ἐνοχή.

Δὲν ὑπάρχει καμιά ἀμβιβολία. Ἡ ἁμαρτία ὑπῆρχε καὶ θὰ ὑπάρχει. Ἡ πρόκληση καὶ ἡ διαφορὰ μαστίζουσαν καὶ θὰ

μαστίζουσαν τὴν κοινωνία. Οἱ ἀναίσχυντοι δὲν θὰ παύσουν νὰ προκαλοῦν καὶ νὰ ἀσχημονοῦν. Δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ἀνψυχία μας. Αὐτὴ εἶναι ἡ λύπη μας. Ἡ ἀνψυχία μας εἶναι ἡ ἀδιαφορία, ἡ δειλία, ἡ ἠττοπάθεια ποὺ ἀδρανοποιεῖ καὶ ἀχρηστεύει τὶς δυνάμεις ἀντιστάσεως. Πῶς νὰ σταθεῖ μιὰ κοινωνία, ὅταν οἱ ἀδιαντροποὶ δραστηριοποιοῦνται καὶ τὰ ἠθικὰ στοιχεῖα ἀδιαφοροῦν; Πῶς νὰ σταθεῖ καὶ ἡ πῶς στοιχειώδης ἠθικὴ τάξη, ὅταν διαστρέφεται ἡ ἀλήθεια, ποδοπατεῖται ἡ τιμὴ, προπηλακίζεται ἡ οἰκογένεια, ὁ γάμος, ἡ σεμνότητα, ἡ ἀγνότητα, ὁ σεβασμὸς, χωρὶς καμιά ἀντίδραση καὶ διαμαρτυρία;

«**Καὶ σὺ τί κάνεις;**» ρωτᾷ τὸ χρυσοστόμα τῆς Ἐκκλησίας. «**Παραβιάζονται οἱ νόμοι, περιφρονεῖται ἡ σωφροσύνη, τὸ κακὸ προβάλλει μὲ τόλμη, τὰ ἄνω κάτω γέγονε καὶ οὐ φρίττει;** ...**Σὺ ὁ λογικὸς οὐκ ἀλγείς** (δὲν πονᾷς); **Οὐκ ἐπιτιμᾷς, δὲν γίνεσαι αὐστηρὸς ὑπερασπιστὴς τῶν νόμων τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ συγκοινωνεῖς μὲ τοὺς παραβάτες;**» Καὶ καταλήγει μὲ αὐστηρὴ προειδοποίηση: «**Ἄκου τί λέει ὁ Θεός: “Καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις”. Οὐ γὰρ εἶπε, καὶ ἐμοίκενες, ἀλλὰ, “Μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις”.**» Ἔστω καὶ ἂν ἐσύ δὲν ἁμαρτάνεις, ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ ἀνέχεσαι καὶ δὲν ἀντιδρᾷς, γίνεσαι συμμέτοχος καὶ συνένοχος.

ZOH

Ἄρθροδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ἄρθρον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ ἐξ γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἴπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

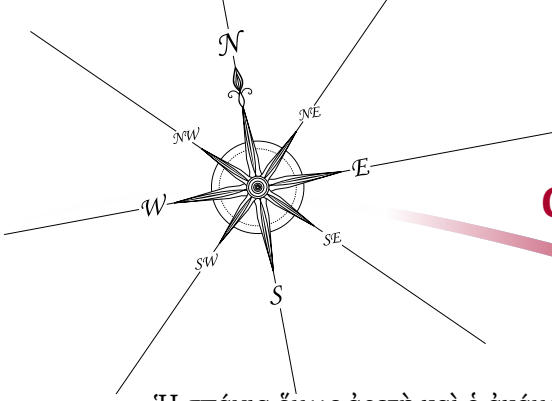
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Ο ΔΕΡΚΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (1750 - 1821)

2

Ἡ σπάνια ὄμως ἀρετὴ καὶ ὁ ἀκάματος ζῆλος τοῦ νεαροῦ Γρηγόριου τὸν κάνουν γνωστὸ σὲ πολλοὺς Ἕλληνες τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Λόγιοι, ἔμποροι, Φαναριῶτες ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν πρόοδό του. Ἰδιαίτερη στοργὴ γιὰ τὸν Γρηγόριον αἰσθάνεται ὁ Πατριάρχης ποὺ γρήγορα τὸν παίρνει κοντά του.

Ἡ ζωὴ του στὸ Φανάρι βάρυνε πολὺ στὸ διανοητικὸ καὶ ἠθικὸ πλάσιμο τοῦ νέου. Ἡ ψυχὴ του ψήλωσε ὡς τὴν μεγάλη ἀπόφαση νὰ χωριστεῖ ἀπὸ τὶς πρόσκαιρες χαρὲς τοῦ κόσμου, νὰ ζήσει πνευματικά, νὰ ἀφοσιωθεῖ στὸν Θεὸ καὶ στὸ Ἔθνος. Εἶπε τὴν ἀπόφασή του στὸν Πατριάρχη. Καὶ αὐτὸς ἀφοῦ τὸν συμβούλευσε σὰν πατέρας, τοῦ ὄρισε τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ τὸν χειροτονοῦσε διάκονο.

Μὲ χαρὰ ἔμαθαν στὸ Φανάρι τὴν ἀπόφαση τοῦ Πατριάρχου νὰ χειροτονήσῃ τὸν Γρηγόριο. Ἀγαλλίασε ἡ ψυχὴ τῶν ραγιάδων ἀκούγοντας τὸ μαντάτο αὐτό. Καὶ τὴ μέρα τῆς χειροτονίας του πλῆθος κόσμου μαζεύτηκε στὴν ἐκκλησίᾳ καὶ φώναξε τὸ «ἄξιος» στὸν νέο, ποὺ ἐχειροτονεῖτο διάκονος. Λίγο καιρὸ ἀργότερα γιὰ δευτέρη φορὰ οἱ θόλοι ἀντιβούζαν τὸ «ἄξιος». Ὁ Γρηγόριος γινόταν πρεσβύτερος.

Ἀπὸ ἐδῶ ἄρχισε τὸ λαμπρὸ καὶ μεγάλο ἱερατικὸ του στάδιο, βασισμένο σὲ μιὰ καὶ μόνη εὐγενικὴ φιλοδοξία. Νὰ περπατήσει σιτ' ἀνάρια τῶν μεγάλων ἱεραρχῶν καὶ δασκάλων, ποὺ εἶχε δώσει στὸν Ἑλληνισμό ὁ Μωριάς. Καὶ θὰ τὸ πετύχει γιὰτὴν ἡ καρδιά του φλογιζόταν ἀπὸ τὰ ὠραῖα ἰδανικὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος. Ἐνῶ συγχρόνως ἡ ζωὴ του ἦταν ὑπογραμμὸς μέσα στὴν κοινωνία τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐτσι γρήγορα φημίσθηκε ὄχι μόνον γιὰ τὴ μάθησή του, μὰ καὶ γιὰ τὸ ἦθος του.

Τοῦτην ἡ φήμη ἔκανε ὄλους, Συνοδικοὺς καὶ προκρίτους, νὰ στρέψουν τὴν προσοχή τους στὸν Γρηγόριο, ὅταν μιὰ ἀντιπροσωπεῖα ἀπὸ τὴ Σπάρτη ἔφθασε στὴν Πόλη ζητώντας Δεσπότη. Τὸν φώναξαν καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι σκόπευαν νὰ τὸν κάνουν Δεσπότη Σπάρτης. Ὁ Γρηγόριος ἀρνήθηκε. Τοὺς εἶπε ὅτι ἦταν πολὺ νέος. Δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὰ βγάλει πέρα. Ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ Συνοδικοί του ἐξέτασαν τὶς ἀντιρρήσεις, μὰ βρῆκαν πῶς καὶ μὲ μὴν ἔριξε καὶ ἀρετὴ δὲν τοῦ ἔλειπε. Ἐτσι ἀποφάσισαν καὶ τὸν χειροτόνησαν Μητροπολίτη Σπάρτης.

Σὲ λίγες ἡμέρες ὁ νέος Μητροπολίτης κατέβηκε στὴν ἔδρα του. Οἱ ἀρχεὲς τὸν δέχθηκαν μ' ἐξαιρετικὲς τιμὲς κι ὁ λαὸς μὲ τὸν πῖθ ἀδολο ἐνθουσιασμό.

Ἀπο τὴν πρώτη στιγμή, ποὺ πάτησε τὸ πόδι του στὴν Σπάρτη ὁ Γρηγόριος, γίνεται ὁ Ἐθνάρχης τῆς ἐπαρχίας του. Αὐτὸς διευθύνει κάθε ἐθνικὸ ζήτημα. Σ' αὐτὸν ἀπευθύνονται γιὰ κάθε ἐκδήλωση, ποὺ προετοιμάζεται ἐναντίον τῶν κατακτητῶν. Τοῦ ζη-

τοῦν τὴ γνώμη του καὶ ὅταν αὐτὸς πεῖ τὸ ναί, τότε προχωροῦν. Ἰδιαίτερο ὄμως ἐνδιαφέρον δείχνει ὁ Γρηγόριος γιὰ τὴν κλεφτουριά. Ἡ Μάνη, ἀπὸ τὴν πρώτη ὥρα τῆς δουλείας ἦταν τὸ ἄσυλο καὶ κρησφύγετο τῶν κλεφτῶν. Στὸν Ταῦγετο ἦταν τὰ ἀπάτητα λημέρια τους. Ἀλλὰ στὰ χρόνια ἐκεῖνα οἱ χαράδρες τῶν βουνῶν δὲν ἄκουγαν τὰ ἥρωικὰ τραγούδια τῶν κλεφτῶν, οἱ πλαγιὲς δὲν ἔβλεπαν παλικάρια νὰ σέρνουν ὄμορφους χορούς. Οἱ Ἀρβανιτᾶδες, ποὺ λεπλοτοῦσαν τὸν Μωριά, τοὺς εἶχαν ἐξαλείψει ἀπὸ πολλὰ μέρη.

Ἡ γενναία ὄμως καρδιά τοῦ Δεσπότη δὲν ἀνέχεται νὰ βλέπει τὴν Μάνη χωρὶς κλέφτες καὶ γι' αὐτὸ ἐνισχύει τὸν περίφημο Ζαχαριᾶ νὰ βγεῖ στὸ βουνό. Ἐκεῖνος ἄλλο ποὺ δὲν θέλει. Συνάζει πεντακόσια τόσα παλικάρια καὶ ἀρχίζει τὴ δράση του. Ἐτσι σὲ λίγο βουνὰ καὶ λαγκάδια ἀντηχοῦν ἀπὸ τὰ κλέφτικα τραγούδια τοῦ Ζαχαριᾶ.

Γρήγορα ὄμως ἡ ἐθνικὴ δράση τοῦ Μητροπολίτη Σπάρτης φθάνει ὡς τ' αὐτὰ τοῦ Σαλαμπάση, Πασᾶ τοῦ Μωριά.

Οἱ σύμβουλοί του μιλοῦν γιὰ ἓνα δῆθεν καινούργιο ξεσπικωμὸ τῶν ραγιάδων καὶ τοῦ ζητοῦν νὰ φυλακίσει τὸν Μητροπολίτη Γρηγόριο. Στὴν ἀρχὴ ὁ Πασᾶς δειλιάζει. Φοβᾶται τὴν ἀντίδραση τοῦ λαοῦ. Οἱ Τοῦρκοι ὄμως μὲ τὴν ἐπιμονή τους τὸν κάμπουν. Συλλαμβάνει λοιπὸν καὶ φυλακίζει τὸν Δεσπότη ἐννέα ὀλόκληρους μῆνες στὴν Τριπολιτσά.

Στὸ μεταξὺ ὁ Σαλαμπάσης στέλνει τρεῖς φορὲς ταχυδρόμους στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ζητοῦν φερμάνι ἀπὸ τὸν Σουλτάνο νὰ ἀποκεφαλίσῃ τὸν φυλακισμένο Μητροπολίτη. Πάνω ὄμως ἀπὸ τὸν Πασᾶ τῆς Τριπολιτσᾶς εἶναι ὁ εὐσπλαχνος καὶ Πανάγαθος Θεός, τὸν ὁποῖο ἰκετεύουν οἱ Ἕλληνες νὰ σώσει τὸν γενναῖο Ποιμενάρχη τους ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ λύκου. Καὶ τὸ θαῦμα γίνεται. Καὶ οἱ τρεῖς ἀποστολὲς τοῦ Σαλαμπάση στὴν Πόλη, γυρίζουν ἄπρακτες.

-Πασᾶ μου, φερμάνι δὲν μᾶς δίνει ὁ Σουλτάνος, τοῦ εἶπαν...

Ὅταν πᾶ καταλάβε ὅτι φερμάνι δὲν θᾶπαιρνε στὸ χέρι του, ὁ Πασᾶς γύρισε τὸ πονηρὸ του μάτι στὸ πουγκὶ του. Μιὰ καὶ δὲν μπορούσε νὰ σκοτώσει τὸν Γρηγόριο, θὰ δεχόταν νὰ τὸν ἐλευθερώσει, ἀλλὰ μὲ τὸν ὄρο νὰ πάρει χρήματα... Τὰ λεφτὰ ἦταν τὸ κλειδί, ποὺ ἄνοιγε πολλὲς φορὲς τὴν πόρτα τῆς φυλακῆς. Καὶ τὸ ἤξεραν καλὰ οἱ Ἕλληνες. Ἦταν ἓνα κοινὸ μυστικὸ. Αὐτὸ ἔσωσε καὶ τὸν Γρηγόριο. Ἡ ἀμπάρα τῆς φυλακῆς ἔπεσε, ὁ Μητροπολίτης ἐλευθερώθηκε, ὅταν οἱ Χριστιανοὶ ἔστειλαν στὸν Πασᾶ γιὰ λύτρα χιλιάδες γρόσια.

(Συνεχίζεται)

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΜΗΤΕΡΑ ΕΦΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΜΕΣΑ στον πνευματικό και ήθικό ξεπεσμό της εποχής μας διαβάσαμε και κάτι πρωτόγνωρο και ένθαρρυντικό για τη νέα ύπουργο Άμυνας της Γερμανίας κα Φον ντερ Λάιεν, μητέρα έφτα παιδιών με σημαντικά περάσματα από τα ύπουργεία Οικογενειακών Υποθέσεων και Έργασίας και με ιατρικές σπουδές. Κάτι ανάλογο έχουμε και για τον κ. Γιόργκ Άσμουσεν, πού μετακινήθηκε από την Ε.Κ.Τ. στο ύπουργείο Έργασίας της Γερμανίας, για να βρίσκεται, όπως δήλωσε ο ίδιος, πιό κοντά στην οικογένειά του και να φροντίζει για την άνατροφή των παιδιών του. Και έδώ οι δικοί μας πολιτικοί άγωνίζονται για την ύπονόμευση του γάμου και της οίκογενείας. Πρόσφατα ο ΣΥΡΙΖΑ δεσμεύτηκε, ότι «ώς κυβέρνηση θα θεσμοθετήσει πολιτικό γάμο για τους όμοφυλόφιλους». Παρόμοιες θέσεις διατυπώνουν από ΠΑΣΟΚ και ΔΗΜΑΡ και έφτασαν, χωρίς αιδώ, να ύποστηρίζουν και την υίοθέτηση παιδιών από τους όμοφυλόφιλους. Και δέν μās είπαν με ποιά λογική και ποιά κριτήρια θα δοθούν παιδικές άγνες ψυχές σε άνθρωπους δούλους στα «**πάθη άτιμίας**» (Ρωμ. α´ 26) και με ποιά πρότυπα θα διαπλαστούν και θα διαπαιδαγωγηθούν;

ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ

ΠΟΛΛΕΣ διακρίσεις και βραβεία δόθηκαν τις ήμέρες αυτές, με τη λήξη του έτους, τόσο στη χώρα μας, όσο και από διεθνείς όργανισμούς. Βραβεύσεις επί βραβεύσεων για την άναδειξη του ανθρώπου της χρονιάς, για την άναγνώριση των καλύτερων άθλητών, των καλύτερων ομάδων, του καλύτερου προπονητή και τώσων άλλων, άσχετα με την ήθική και πνευματική καταξίωσή τους. Δέν σκέφτηκαν όμως, πώς ύπάρχουν και άλλοι άνθρωποι της χρονιάς, πρωταθλητές στο στίβο της άγάπης, του καθήκοντος, της ύπομονής, της θυσίας, άφανεις ήρωες και ήρωίδες, πού δέν άναζητούν τον θόρυβο και την προβολή, αλλά άγωνίζονται νύχτα και ήμέρα και άναλίσκονται, για να μη χαθεί ο άνθρωπισμός και το ψυχικό μεγαλειό. Άνθρωποι της χρονιάς θα μπορούσαν να άνακηρυχθούν ή ήρωική μητέρα πού ρίχτηκε στο φλεγόμενο όχημα και έγινε πυροτέχνημα για να σώσει το παιδί της, όπως και ο καλός γείτονας πού τυλίχτηκε στις φλόγες όρμώντας στο καιόμενο διαμέρισμα, ο πυροσβέστες πού θυσίαστηκαν πιστοί στο καθήκον, ο λιμενικός πού κινδύνευσε τη ζωή του για να άνασύρει τον άγνωστό του πού πνιγόταν. Με τέτοιες βραβεύσεις μπορούμε να κάνουμε λόγο για άληθινά πρότυπα και άξίες και όπως τόνιζε και το σύνταγμα της Έπιδάουρου: «*Δοτήρ των τιμών είναι μόνη ή άξία έκάστου*».

«Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ...»

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ άτέρμονες συσκέψεις και συνεδριάσεις, σχεδιασμοί και προγραμματισμοί για ύπέρβαση της κρίσεως, της άνεργίας... και τα άποτελέσματα; Μās ξάφνιασε ή παρακάτω είδση και την παραθέτουμε για προβληματισμό: «*Όταν ο ύπουργός Άγροτικής Άνάπτυξης κ. Αθ. Τσαυτάρης παρουσίασε τους συντελεστές της καινοτόμου γεωργίας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κ. Παπούλια, δέν περίμενε ότι ο Πρόεδρος θα είχε συγκινηθεί. Κάλεσε μάλιστα τον ύπουργό να παραμείνει στο γραφείο του και συνομίλησαν για άρκετή ώρα. Ίδιαίτερα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στάθηκε στη φράση του κ. Τσαυτάρη ότι «ο έλληικός χρυσός βρίσκεται στην έπιφάνεια της γής», έξηγώντας τη ζήτηση πού έχουν τα άγροτικά προϊόντα και ειδικότερα το τσίι του βουνοϋ, το όποιο έχει τόση ζήτηση στις Ήνωμένες Πολιτείες πού άν όλη ή Ελλάδα παρήγαγε τσίι του βουνοϋ ούτε τις άνάγκες της Καλιφόρνιας θα μπορούσε να καλύψει. Όπως στάθηκε και στο γεγονός ότι άρχισε για πρώτη φορά να παράγεται και να διατίθεται για όλο το χρόνο έλληικό σκόρδο ή την άνακάλυψη πού έκαναν Έλληνες ειδικοί ώστε με ένα πρωτοποριακό μηχανήμα να άνιχνεύεται ο τόπος προέλευσης του προϊόντος. Το χρυσάφι στα πόδια μας και μεϊς το κλωτσάμε;*

«ΤΟΛΜΗΤΑΙ ΑΥΘΑΔΕΙΣ»

ΔΙΚΑΙΗ ή άγανάκτηση του όρθόδοξου λαοϋ, όταν έμπαίζονται τα ιερά και τα όσια της πίστεώς μας. Πολιτικά πρόσωπα δέν σεβάστηκαν ούτε καν τις άγιες ήμέρες των έορτών. Χωρίς όρια ή άναισχυντία τους. Προκλητική ή άσέβειά τους. «**Τολμηταί αυθάδεις... οϋ τρέμουσι...**» (Β´ Πέτρ. β´ 10) έμπαίζοντας το μυστήριο των μυστηρίων, την θεία Εϋχαριστία. Άγευστοι των θείων μυστηρίων δέν άντιλαμβάνονται, πώς όταν έπιχειρούν να έιρνευτούν και να έμπαίξουν αυτά πού άγνωστον, οι ίδιοι αυτοεμπαίζονται. Άλλωστε ο καθένας δείχνει τις πνευματικές του διαστάσεις ανάλογα με τη θέση πού παίρνει στα ιερά και όσια της πίστεώς μας, μπροστά στα όποια στάθηκαν με εϋλάβεια όλες οι εϋγενικές ψυχές. Τα ιερά μυστήρια, στον πολιτισμένο κόσμο, με άξιοπρέπεια και αυτοσεβασμό, κ. Διαμαντόπουλε, δέν έμπαίζονται. Όποιος το έπιχειρεί άποκαλύπτει την πνευματική του ένδεια. Μήπως ή εισαγγελική άρχή του Άρείου Πάγου θα μπορούσε να ένεργοποιήσει τα άρθρα του Ποινικού Κώδικα (198, 199) για προσβολή θρησκευματος, δημοσία έξύβριση του Θεοϋ, κακόβουλο έξύβριση της Όρθόδοξης Έκκλησίας του Χριστοϋ; Επί τέλους ύπάρχουν χώροι ιεροί και άβατοι. Δέν θα τους σεβαστούμε;

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Τηλεοράτους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ